

From: Sara Brandt <sb@globaltfokus.dk>
Sent: 11-02-2021 19:47:55 (UTC +01)
To: £Politikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Cc: Iblinkenberg@amnesty.dk <Iblinkenberg@amnesty.dk>; Ditte Ingemann Hansen <dih@ms.dk>; lea@nyteuropa.dk <lea@nyteuropa.dk>; Oskar Stevens <obs@globaltfokus.dk>; Aisha Law <ail@ms.dk>; Mathilde Foged Jensen <mfjensen@amnesty.dk>
Subject: Amnesty International, Mellempfolkeligt Samvirke og Nyt Europa høringssvar:
Sagsnummer: 2020-10-0606 -

Sagsnummer: 2020-10-0606

Til rette vedkommende

Hermed fremsendes et høringssvar jf. lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven. Høringssvaret er udarbejdet af Amnesty Internationals danske afdeling, Mellempfolkeligt Samvirke og Nyt Europa, som er en del af Globalt Fokus' Civic Space Arbejdsgruppe.

Jeg sender hermed høringssvaret på vegne af, Amnesty Internationals danske afdeling, Mellempfolkeligt Samvirke og Nyt Europa.

Vi vil gerne modtage en bekræftelse på denne mail. På forhånd tak.

Med venlig hilsen,

Sara Katrine Brandt

Politisk Rådgiver // Policy Advisor

Civic Space and Human Rights

Globalt Fokus

Tlf: 28 73 78 71

sb@globaltfokus.dk

www.GlobaltFokus.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
politikontoret@jm.dk
llg@jm.dk

MELLEMFOLKELIGT
SAMVIRKE actionaid

11. februar 2021

Fælles hørings svar til forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven

1. Sammenfatning	2
2. Indledende bemærkninger	3
3. Retten til bevægelsesfrihed og vilkårlighed	4
4. Domstolsgaranti	6
5. Retten til privatliv	6
6. Forsamlingsfrihed	7
7. Retten til ikke at blive diskrimineret	11
8. Kilder	14

Justitsministeriet har ved e-mail af 14. januar 2021 anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lov om straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven.

Organisationerne Mellempfolkeligt Samvirke, Nyt Europa, Amnesty International Danmark, som er medlemmer af Globalt Fokus' Civic Space Arbejdsgruppe, har på denne baggrund nogle generelle bemærkninger og specifikke kommentarer til lovforslagets § 2 angående ændring i lov om politiets virksomhed, jf. tilføjelse af § 6 b i lovbekendtgørelse nr. 1270 af 29. november 2019.

Vi indleder vores hørings svar med en sammenfatning, som peger på vores vigtigste anbefalinger. Dernæst går vi i dybden med vores indledende bemærkninger, retten til bevægelsesfrihed og vilkårlighed, domstolsgaranti, retten til privatliv, retten til at demonstrere fredeligt og retten til ikke at blive diskrimineret.

1. Sammenfatning

Justitsministeriet lægger med lovforslaget op til, at politiet kan udstede et tryghedsskabende opholdsforbud, der vil forbyde ophold i et bestemt område. Det er vores opfattelse, at definitionen på utryghedsskabende adfærd er vagt defineret og at straffen for overtrædelse af det tryghedsskabende opholdsforbud er uproportional. Vi finder det desuden vigtigt, at der i håndhævelsen af loven ikke finder en diskriminerende praksis sted.

Overordnet set anbefaler vi, at:

- Regeringen fremlægger tal og statistik for, hvorfor dette lovforslag anses for nødvendigt. Derudover appellerer vi til, at den nye bestemmelse i straffeloven efter en kort årrække vil blive evalueret af uvildige eksperter.
- Loven tydeligt indikerer, hvad der skal til for at ens adfærd betragtes som 'utryghedsskabende' – som kan medføre, at der vil blive udstedt et generelt forbud mod ophold på det bestemte område. Dvs. at der vil være objektive kriterier for, hvornår politiet kan iværksætte et opholdsforbud.
- Politiet altid bør give en forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde forsøge at dæmpe adfærd blandt personerne i gruppen for at normalisere tilstanden i området førend hele området vurderes som et sted, hvor der vil være opholdsforbud. Et opholdsforbud skal altid være den allersidste udvej efter alle andre midler og metoder er blevet udtømt.
- Borgerne kan få prøvet bestemmelsen om det område, der er indlemmet og omfattet af domstolene.
- Det skal fremgå tydeligt af lovforslaget, at der tages særlige hensyn til om vedkommende, der bryder et opholdsforbud har et særligt legitimt formål med at være i forbudszonen, jf. sin ret til privatliv.
- Der skal altid foretages en konkret proportionalitetsvurdering af opholdsforbuddet i forhold til, at den enkelte borger kan etablere og udvikle personlige relationer til andre mennesker og til omverdenen, herunder især til sin familie og nærmeste venner.
- Hvis borgerens ret til privatliv krænkes på grund af opholdsforbuddet, så skal denne borger have ret til at blive undtaget fra opholdsforbuddet.
- Regeringen sikrer de fornødne foranstaltninger, så alle borgere kan nyde retten til fredelige forsamlingsfrihed fri for frygt om nedslag.
- Ikke indfører opholdsforbuddet medmindre det lever op til principperne om lovlighed, nødvendighed og proportionalitet og adresserer de hensigtede mål med forbuddet.
- Indskrives i den foreslåede § 6 b, at forsamlingsfrihed med politisk eller andet meningsbefordrende øjemed ikke kan forbydes.
- Regeringen og embedsværket i fremtiden i højere grad går i dialog og rådfører sig med civilsamfundet, som har viden om det civile råderum, for at sikre gennemsigtighed og ansvarlighed ift. lovprocessen.
- Regeringen sikrer at håndhævelsen af loven ikke diskriminerer borgergrupper på grund af for eksempel etnicitet, køn eller alder.
- Regeringen afsøger andre initiativer mod utryghedsskabende adfærd end at ændre loven til flere frihedsindskrænkende redskaber til myndighederne. Heriblandt mere socialt forebyggende tiltag end opholdsforbud og beslaglæggelse af værdigenstande.
- Regeringen bør overveje relevansen af lovudkastet, idet der allerede er eksisterende lovgivning til at adressere udfordringerne.

2. Indledende bemærkninger

Vores bemærkninger centrerer sig om retten til bevægelsesfrihed, retten til at forsamle sig og demonstrere fredeligt, retten til privatliv samt ikke-diskriminationsprincippet.

Baggrunden for lovforslaget er, at regeringen ønsker et Danmark, hvor det er trygt at færdes overalt. Regeringen mener, at der i alt for lang tid har været eksempler på grupper af især unge mænd, der udviser en uacceptabel adfærd, der skaber utryghed og begrænser almindelige menneskers frihed. Regeringen foreslår derfor at indføre en mulighed for politiet til at udstede et generelt forbud mod ophold i et geografisk afgrænset område, f.eks. en åben plads, ved en s-togsstation eller lignende i en begrænset periode (f.eks. 30 dage ad gangen med mulighed for forlængelse), hvis en gruppe af personer har udvist en utryghedsskabende adfærd i området. Forbuddet indebærer, at ingen må tage ophold i det pågældende område i den periode, hvor forbuddet gælder. Forbuddet vil ikke forhindre almindelig færden i området som eksempelvis færdsel til og fra stationer og butikker mv. i området.

Vi anerkender stateres ret til at gribe ind og begrænse folks bevægelsesfrihed og forsamlingsforbud i en begrænset tidsperiode, hvis forbuddet er proportionelt og har et overordnet sigte, eksempelvis af hensyn til den offentlige orden, sundhed, nationale sikkerhed eller for at beskytte andres rettigheder, som det beskrives i de internationale menneskerettighedskonventioner. Samtidig er vi stærkt bekymrede over, at nærværende forslag til lovændringer vil få en væsentlig betydning for personers ret til at forsamle sig og udgøre et alvorligt indgreb i deres bevægelsesfrihed. Politiet får en række vidtgående beføjelser, som griber ind i forhold til retten til privatliv efter den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 8. Vi mener ikke, at et opholdsforbud som beskrevet i udkastet er proportionelt med indgriben i retten til privatliv.

Desuden kan vi ikke genkende fra tilgængelige statistikker og undersøgelser den utryghedsskabende kultur, som regeringen henviser til og efterlyser derfor tal og fakta, der indikerer, at 'almindelige danskere' føler sig utrygge, eller at der ses en generel stigning i kriminelle handlinger – hvilket i højere grad ville kunne legitimere lovændringerne til en vis grad.

Tal om tryghedsniveauet eller statistik om kriminaliteten fremgår ikke af regeringens baggrundsbeskrivelser til nærværende lovændring. Men af politiets tryghedsundersøgelse fra marts 2020, fremgår det, at størstedelen (85,6 procent) af alle danskere i 2019 føler sig trygge i deres nabolag. Tallet er lavere i de socialt belastede boligområder (70,9 procent) (Rigspolitiet, 2020). Tryghedsniveauet for danskere må derfor siges at være højt.

I 'Rigspolitiets nationale strategi for politiets indsats i de særligt udsatte boligområder' kan vi læse, at personer der er udsat for 'personfarlig kriminalitet', såsom trusler, vold, forsøg på vold, chikane eller ubehagelige tilråb, er faldet i de socialt udsatte boligområder til 11,6 procent i 2018 – modsat 14,3 procent i 2014 (Rigspolitiet, 2019). Det utrygge billede der bliver skabt om socialt udsatte boligområder er værre end hvad realiteten er. Tal fra rapporten 'Tryghed og trivsel i udsatte områder' fra 2019, viser nemlig at syv ud af ti beboere føler sig trygge i lokalområdet (Vive 2019)

Det fremgår på den baggrund uklart for os, hvad det er for tal og fakta, som regeringen baserer og legitimerer sit lovforslag på. Når *baseline* på den måde er utydelig i forhold til, om danskere generelt føler sig utrygge, så er det svært at måle, hvorvidt lovforslaget har en effekt og kan skabe tryghed for danskerne. Tværtimod peger de oplysninger, vi er stødt på, at der ikke er et generelt problem med utrygheden i Danmark. Derfor er vi bekymret over, at lovforslaget mere har en signalværdi, og at

politiets nye beføjelser åbner op for at straffe bestemte befolkningsgrupper, og at politiet risikerer at håndtere loven vilkårligt. Vi finder det ligeledes problematisk, at adfærden i en gruppe kan være nok til at nedlægge et opholdsforbud for alle personer i et bestemt område.

Vi anbefaler derfor, at:

- **Regeringen fremlægger tal og statistik for, hvorfor dette lovforslag anses for nødvendigt. Derudover appellerer vi til, at den nye bestemmelse i straffeloven efter en kort årrække vil blive evalueret af uvildige eksperter.**

3. Retten til bevægelsesfrihed og vilkårlighed

Retten til bevægelsesfriheden er beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (Tillægsprotokol 4, artikel 2, stk. 1). Bestemmelsen fastslår, at personer, der lovligt befinder sig indenfor et lands område, har ret til at færdes frit inden for dette og til frit at vælge sit opholdssted. Retten til bevægelsesfrihed er dog ikke en absolut rettighed og kan blandt andet begrænses, hvis det er nødvendigt af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller for at beskytte andres rettigheder. Der er ikke noget entydigt krav til lovgrundlaget.

Men et større eller mere intensivt indgreb i en persons rettigheder stiller således større krav til lovgrundlaget. Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis indeholder kravet om et lovgrundlag blandt andet et krav om forudsigelighed (Institut for Menneskerettigheder, 2020). Dette betyder, at borgeren skal have mulighed for med en rimelig grad af sikkerhed at kunne forudsige, hvad konsekvenserne af en bestemt handling vil være. Forudsigelighed betyder også, at det skal være klart, hvilken personkreds et indgreb retter sig imod.

Indgrebet i bevægelsesfriheden må ifølge menneskerettighederne ikke berøre den fundamentale kerne i den beskyttede rettighed og må ikke overlade en uforholdsmæssigt stor skønsbeføjelse til de myndigheder, som efterfølgende skal anvende reglen. Det skøn, som overlades til myndighederne, skal angives med en sådan præcision, at det er klart, under hvilke betingelser myndighederne kan benytte sig af adgangen til indgreb. Det vil sige, at jo mindre præcisering i lovgivningen, jo større risiko vil der være for vilkårlighed.

I lovforslaget foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i paragraf 6 B, stk. 1 i politiloven, hvorefter politiet med henblik på at fremme trygheden i et område kan udstede et forbud mod ophold på bestemte steder.

Som vi læser **lovforslagets §6 b, stk 2 og specificeringen på side 27**, så er kriterierne for at nedlægge et opholdsforbud i et bestemt område ganske vage. Vi er bekymrede for, hvordan politiet kan vurdere, hvad der er trygt og hvad der er utrygt – hvilket skal ligge til grund for, at et område kan blive til en zone, hvor ophold er forbudt.

Vi anser ikke disse kriterier for at være helt tydelige. Eksempelvis **bemærker Justitsministeriet på side 24**, at grupper af ofte unge mænd med deres 'adfærd og fremtoning' skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende. Vi finder det problematisk, at adfærden i en gruppe kan være nok til at nedlægge et opholdsforbud for alle personer i et bestemt område.

Derudover er det bekymrende, at der ikke er et krav efter den foreslåede bestemmelse, at politiet forinden beslutningen om at udstede et tryghedsskabende ophold skal have meddelt forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde forsøgt at dæmpe adfærden blandt personerne i gruppen for at normalisere tilstanden i området.

Vi finder, at politiet er overladt et meget vidt skøn. Som civilsamfundsorganisationer er vi derfor bekymrede over, at politiets definition og afgrænsning af, hvad der skal udgøre et opholdsforbud, kan blive vilkårlig.

I en retsstat skal myndighederne være særlig tilbageholdende med at foregribe strafbar adfærd i form af forstyrrelse af den offentlige orden.

Den europæiske Menneskerettighedsdomstol har i en række sager taget afstand fra eksempelvis præventiv frihedsberøvelse (Lorenzen mfl. 2011). Domstolens praksis viser, at den nationale lovgivning skal opfylde visse kvalitative krav, herunder at retstilstanden skal være forudsigelig og reglerne tilstrækkeligt klare og præcise.

Vi mener ikke, at definitionen på utryghed i lovforslaget er præcist nok afgrænset. Politiets vurdering læner sig således ikke op ad nøje definerede kriterier, men risikerer at blive baseret på subjektive vurderinger.

Ifølge menneskerettighederne skal lovgivning baseres på lov kvalitet. Det vil sige, at det for borgere skal være muligt at overskue og forudsige konsekvenserne af reglernes anvendelse, således at der beskyttes mod vilkårlige indgreb. I forhold til lovforslaget så kan det være vanskeligt for borgere at vurdere, hvad der skal til for at skabe 'utryghed' og hermed definere karakteristika for denne opførsel.

Derudover **fremgår det også af lovforslagets side 33**, at manglende skiltning af et forbudsområde ikke har betydning for at kunne straffe borgerne, hvis de tager ophold i den zone, men at det kun har betydning for selve strafudmålingen. Dette anser vi som et tegn på dårlig lov kvalitet, da en overtrædelse af opholdsforbuddet i tilfælde af dårlig skiltning vil kunne straffes.

Derudover kan det være svært for politiet at vurdere, om den enkelte borger, som befinder sig i et område, hvor der er opholdsforbud, opholder sig længerevarende i dette område, eller blot – eksempelvis af hensyn til sin egen sundhed- tager en kort pause på en bæk. Igen er vi bekymrede over de subjektive vurderinger og nervøse for, at håndhævelsen kan blive baseret på vilkårlighed.

Det særlige ved lovforslagets form for straf er, at indgrebet ikke har til formål at pålægge straf, men at foregribe strafbar adfærd i form af forstyrrelse af den offentlige orden, hvilket man i en retsstat skal være særlig tilbageholdende med. Nedlæggelsen af et opholdsforbud for alle er et alvorligt indgreb i menneskers personlige frihed, og derfor er det vigtigt at vurdere, om mindre indgribende foranstaltninger vil kunne genskabe trygheden i et bestemt område.

Vi anbefaler derfor, at:

- **Loven tydeligt indikerer, hvad der skal til for at ens adfærd betragtes som 'utryghedsskabende' – som kan medføre, at der vil blive udstedt et generelt forbud mod ophold på det bestemte område. Dvs. at der vil være objektive kriterier for, hvornår politiet kan iværksætte et opholdsforbud.**

- Det område, der er omfattet af opholdsforbuddet skal være *tydeligt markeret* med skilte, så alle kan se, hvad det er for områder.
- Politiet altid bør give en forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde forsøge at dæmpe adfærden blandt personerne i gruppen for at normalisere tilstanden i området, førend hele området vurderes som et sted, hvor der vil være opholdsforbud. Et opholdsforbud skal altid være den allersidste udvej efter alle andre midler og metoder er blevet udtømt.

4. Domstolsgaranti

Lovforslaget lægger ikke op til, at borgere kan få prøvet bestemmelsen om det område, der er indlemmet og omfattet af opholdsforbuddet ved domstolene. Til bemærkninger til lovforslaget på side 33 forudsættes det, at borgerne kun vil kunne klage til domstolene over deres straf. Derfor finder vi det tvivlsomt, om domstolsgarantien er respekteret fuldt ud.

På samme måde stiller vi os kritisk over for den manglende klagemulighed for 'almindelige mennesker' og indskrænkelsen af deres bevægelsesfrihed, når et område pålægges opholdsforbud. Især hvis det område er tæt på deres eget boligområde eller i et boligområde, hvor deres nærmeste familie og venner er bosiddende.

Vi anbefaler derfor, at:

- **Borgerne kan få prøvet bestemmelsen om det område, der er indlemmet og omfattet af domstolene.**
- **Borgerne kan blive undtaget af opholdsforbuddet, hvis deres øvrige rettigheder (ret til sundhed, ret til privatliv) ellers vil blive krænket.**

5. Retten til privatliv

Det er uklart, hvor stort et område, der vil være tale om, når politiet nedlægger et opholdsforbud i et bestemt geografisk område. Vi finder det yderst vigtigt med en nærmere geografisk begrænsning – der er så minimal som mulig.

Vi finder det problematisk, hvis zonerne dækker over større områder – og en stor del af en kommune eller boligområde.

I en afgørelse fra den europæiske menneskerettighedsdomstol (*Gillian og Quinton mod Storbritannien*), fandt domstolen, at britiske visitationszoner ("stop and search" under Anti-terrorism Act 2000) var i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 (HUDOC, 2010). I afgørelsen blev der lagt vægt på, at politiets beføjelser hverken var tilstrækkeligt præcist afgrænsede eller rummede passende garantier mod misbrug. Domstolen kritiserede også, at den konkrete visitationszone dækkede størstedelen af London og blev fornyet løbende hver 28. dag og dermed reelt hverken var tidsmæssigt eller geografisk afgrænset. Omfanget af visitationszonerne var disproportionalt med retten til privatliv efter artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Lignende kritik er blevet rejst i Danmark i forbindelse med brugen af visitationszoner, hvor håndhævelsen ikke stemte overens med lovens forarbejder (Tænketanken Justitia 2009).

Lovbemærkningerne foreskriver, at en zone kunne være en gade eller plads, men i praksis blev hele Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune i 2008 gjort til visitationszone (Institut for Menneskerettigheder 2015: 31). Den manglende specificering af opholdsforbuddets afgrænsning og omfang i det nærværende lovforslag gør os urolige for, at det kan ende i en situation som med visitationszonerne og dermed gøre indgreb i utallige menneskers bevægelsesfrihed.

Retten til familie- og privatliv, som beskyttet af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 og FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder artikel 17, kan være relevant, når en person udsættes for indgreb i sin bevægelsesfrihed. Det skyldes, at muligheden for kontakt til familie, venner, arbejde m.v. begrænses.

Retten til privatliv efter artikel 8 har det primære formål at sikre udvikling af det enkelte individs personlighed i relation til andre mennesker uden udefrakommende indblanding og omfatter bl.a. retten til at etablere og udvikle personlige relationer til andre mennesker og til omverdenen.

Ifølge lovforslagets side 31 vil politiet kunne udstede et forbud mod ophold på nærmere afgrænsede steder. Vi finder det derfor særlig problematisk, hvis opholdsforbuddet f.eks. dækker familiens bopæl, eller omfatter et mindreårigt barns daginstitution, skole eller den pågældendes arbejdssted.

Eksempelvis kan man forestille sig en situation, hvor en person har et barn og de - på grund af pladsmangel i egen bolig - holder barnets fødselsdag på en nærliggende græsplæne, som er omfattet af et opholdsforbud. Især hvis borgeren ikke kan bevæge sig langt pga et handicap, sygdom eller andet – og andre muligheder derfor ikke kan benyttes.

Vi anbefaler derfor, at:

- **Det skal fremgå tydeligt af lovforslaget, at der tages særlige hensyn til, om vedkommende der bryder et opholdsforbud, har et særligt legitimt formål med at være i forbudszonen, jf. sin ret til privatliv.**
- **Der skal altid foretages en konkret proportionalitetsvurdering af opholdsforbuddet i forhold til, at den enkelte borger kan etablere og udvikle personlige relationer til andre mennesker og til omverdenen, herunder især til sin familie og nærmeste venner.**
- **Hvis borgerens ret til privatliv krænkes på grund af opholdsforbuddet, så skal denne borger have ret til at blive undtaget fra opholdsforbuddet.**

6. Forsamlingsfrihed

Retten til forsamlingsfrihed er henholdsvis nedfældet i artikel 21 i den Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (ICCPR) og i artikel 11 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK). Retten gælder både private møder og møder på offentlige steder, herunder samlinger af væsentlig social karakter (se f.eks. Menneskerettighedskomiteens generelle kommentar nr. 37 (2020) til artikel 21, ICCPR, paragraf 4, 6; Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), Emin Huseynov v. Aserbajdsjan, § 91, Djavit An mod Tyrkiet, § 60 eller The Gypsy Council m.fl. mod Storbritannien (dec.)).

Måder at begrænse retten til fredelig forsamling inkluderer et direkte forsamlingsforbud (lovligt eller ulovligt) eller magthåndhævelse mod mennesker i forsamlingen såsom gennem crowd-control, opløsning af forsamlingen, arrestation af deltagere eller efterfølgende straf. Lovforslagets opholdsforbud og straffen for ikke at overholde det, som **fastsat i afsnit 6b i henhold til § 2, stk. 1**, vil uden tvivl falde inden for en sådan kategori af begrænsninger og er også nævnt direkte i begrundelsen for lovforslaget.

At forsamlingsfriheden kun beskytter retten til "fredelig forsamling" har ingen betydning for en vurdering af om personer, der er berørt af det pågældende tryghedsskabende opholdsforbud, har ret til at forsamle sig. "Fredelig forsamling" ville ikke gøre sig gældende, hvis arrangørerne eller deltagerne har voldelige intentioner, men ifølge retspraksis er det tydeligt, at dette kun vedrører tilfælde, hvor voldelige hensigter er vist tydeligt, dvs. hvor deltagere opildner til vold eller på anden måde afviser grundlaget for et demokratisk samfund.

En sådan vurdering skal ske på baggrund af de specifikke omstændigheder i sagen: EMD har for eksempel præciseret, at retten til fredelig forsamling for en person ikke ophører som følge af sporadisk vold eller andre strafbare handlinger begået af andre i løbet af forsamlingen (se f.eks. EMD Ezelin mod Frankrig, § 53; Frumkin mod Rusland, § 99; Laguna Guzman mod Spanien, § 35). Muligheden for, at personer med voldelige hensigter kan deltage i forsamlingen, kan heller ikke fjerne retten (Menneskerettighedskomiteens generelle kommentar nr. 37 (2020) til artikel 21, ICCPR, paragraf 17; EMD Primov og Andre mod Rusland, § 155).

Retten til forsamlingsfrihed er ikke en absolut ret og kan i visse tilfælde begrænses lovligt. Blandt andet kan begrænsninger være berettigede ud fra behovet for at beskytte den offentlige sikkerhed såvel som andres rettigheder og friheder. Dette afspejles i formuleringen af artikel 21 i ICCPR og på lignende måde i ordlyden af EMRK's artikel 11, som også nævner forebyggelse af uorden eller kriminalitet som et legitimt mål, der kan retfærdiggøre begrænsninger af denne ret.

Ikke desto mindre gør de samme bestemmelser det klart, at sådanne begrænsninger kun kan accepteres, hvis de opfylder lovlighedskravet og er nødvendige og står i et rimeligt forhold til et forfulgt legitimt mål – noget, som de nationale myndigheder skal demonstrere.

Som understreget af FN's Menneskerettighedskomité i sin nylige generelle kommentar nr. 37 (2020) om retten til fredelig forsamling (fra nu af, "Generel kommentar"), "bør indførelsen af eventuelle begrænsninger baseres på målet om at sikre retten i stedet for at søge unødvendige og uforholdsmæssige begrænsninger af den." (Generel kommentar, punkt 38; se også EMD Turchenyak et al. mod Hviderusland, punkt 7.4). Derudover må "restriktioner ikke være diskriminerende eller rettet mod at modvirke deltagelse i forsamlinger eller forårsage en frygt for at forsamle sig" (Generel kommentar, afsnit 36). I den forbindelse påpeger den generelle kommentar, at restriktioner "skal baseres på en differentieret eller individualiseret vurdering af deltagernes og forsamlingens adfærd", mens "generelle begrænsninger for fredelige forsamlinger formodentlig er uforholdsmæssige." (Generel kommentar, afsnit 38). Tilsvarende har EMD erkendt, at nødvendighed og proportionalitetstesten skal være særlig stiks med hensyn til generelle forbud mod forsamling (se f.eks. EMD, Christians Against Racism and Fascism mod Storbritannien).

Retspraksis har yderligere præciseret, at begrundelser i forbindelse med beskyttelsen af den offentlige sikkerhed, tryghed og forebyggelse af uorden og kriminalitet skal fortolkes særligt snævert: for eksempel, mens et forbud mod at forsamle sig på bestemte steder ikke er foreneligt med retten til frihed til forsamling. Når det pålægges af sikkerhedsmæssige årsager, bør forbuddet dog skræddersys snævert for at opnå denne interesse (se f.eks. EMD Lashmankin m.fl. mod Rusland, § 440; Ögrü mod Tyrkiet, § 26).

Lignende begrundelse er blevet anvendt af EMD til forebyggelse af uorden (se EMD Navalnyy mod Rusland [GC], § 120).

I den sammenhæng skal enhver begrænsning vurderes i lyset af omstændighederne i en bestemt sag (se EMD Galstyan mod Armenien, § 114) for at kontrollere, om myndighedernes beslutning er truffet om en acceptabel vurdering af de relevante fakta. I denne henseende bekræfter den generelle kommentar, at "for at beskytte den offentlige sikkerhed", der skal påberåbes som en grund til begrænsninger af retten til fredelig forsamling, skal det fastslås, at forsamlingen skaber en reel og væsentlig risiko for personers sikkerhed (personers liv eller sikkerhed) eller en lignende risiko for alvorlig materiel skade" (Generel kommentar, afsnit 43).

Arten og sværhedsgraden af de pålagte sanktioner, herunder om sanktionerne er kriminelle, er også faktorer, der skal tages i betragtning ved vurderingen af proportionaliteten af en indblanding i forhold til det forfulgte mål (se f.eks. EMD, Kudrevičius m.fl. v) Litauen [GC], § 146). Beskyttelsen af den offentlige sikkerhed, forebyggelse af kriminalitet og uorden og beskyttelsen af andres rettigheder og friheder er de angivne mål for de foranstaltninger, der er planlagt i **lovudkastets afsnit 6b som beskrevet i lovudkastets afsnit 2, stk. 1**. Dette er legitime mål, som i princippet kan retfærdiggøre en begrænsning af retten til forsamlingsfrihed, såsom et tryghedsskabende opholdsforbud.

Men i lyset af de generelle principper beskrevet ovenfor synes Tryghedspakkens opholdsforbud ikke at være i overensstemmelse med kravene til lovlighed, nødvendighed og proportionalitet af følgende grunde:

1) *Betingelserne for indførelse af forbuddet opfylder ikke lovlighedskravene*: Retspraksis har påpeget, at kravet om, at en begrænsning skal være "foreskrevet ved lov" ikke kun henviser til eksistensen af et hjemmel i national ret, men også henviser til kvaliteten af den pågældende lov, som skal være tilgængelig for folk og forudsigelig med hensyn til dens virkninger (se EMD, Kudrevičius m.fl. mod Litauen [GC], § 108-110). Dette kræver især, at normen formuleres med tilstrækkelig præcision (ECtHR, Djavit An v. Turkey, § 65).

I forbindelse med forsamlingsfriheden er der, som tidligere beskrevet i afsnittet om bevægelsesfrihed og vilkårlighed, flere problemer med lov kvaliteten. De indebærer, at utryghedsskabende adfærd er meget vagt formuleret, at der mangler præcision af de betingelser, der muliggør indførelse af forbuddet, at det juridiske skøn er alt for bredt og at der er mangel på garantier mod vilkårlige beslutninger. Problemerne omkring disse pointer betyder, at forbuddet ikke opfylder lovlighedskravene.

2) *Forbuddet går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå de angivne mål*: Selv hvis formuleringen af Lovudkastet blev anset for at opfylde lovlighedskravene, kan bestemmelsen muligvis ikke betragtes som nødvendig og stå i et rimeligt forhold til målene for Lovudkastet af følgende grunde:

- a) *Manglende overholdelse af sidste udvej-princippet*. Mens der er en erklæret hensigt om at respektere princippet om sidste udvej, mangler lovforslaget betingelserne for dets ægte gennemførelse. Princippet om sidste udvej er særlig relevant, når det kommer til generelle forbud mod sammenkomster, der ikke i sig selv udgør en fare for den offentlige sikkerhed eller andres rettigheder og frihed. Det følger af retspraksis, at kun hvis ulempen ved, at sådanne sammenkomster forbydes klart opvejes af et sikkerhedshensyn, der retfærdiggør forbuddet, og hvis der ikke er nogen mulighed for at undgå sådanne uønskede bivirkninger, kan forbuddet betragtes som nødvendigt i henhold til artikel 11 i EMK (se EMD Christians against Racism and Fascism mod Storbritannien). Grundet vilkårligheden og skønsmarginen adresseret i tidligere

afsnit lever forslaget ikke op til sidste udvej-princippet.

- b) *Risiko for vilkårlige forbud og uforholdsmæssig stor indvirkning på sammenkomster.* De brede og vage betingelser for indførelsen af opholdsforbuddet kombineret med dets virkninger og varighed i henhold til lovudkast til afsnit 6 b indikerer, at foranstaltningen går ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå de erklærede mål.

På den ene side, som illustreret ovenfor, åbner den manglende præcision i udkastet døren til vilkårlige og uforholdsmæssige anvendelser af forbuddet: for eksempel på baggrund af en gruppe på så få som to personer, der udviser utryghedsskabende adfærd, for eksempel ved blot at forårsage støj eller trafikgener, under indflydelse af alkohol eller i besiddelse af aggressive hunde (som beskrevet i vejledningen i begrundelsen til lovudkastet). Begrundelsen præciserer endda, at "Det er ikke et krav efter den foreslåede bestemmelse, at der konkret skal være givet udtryk for en følelse af utryghed i forhold til gruppens adfærd fra andre personer i området, idet den pågældende gruppes adfærd alene skal være egnet til at skabe utryghed."

På den anden side er virkningen af forbuddet og en potentiel affødt frygt for at forsamle sig meget alvorlig i betragtning af dets virkninger og potentielle varighed. Forbuddet gælder faktisk for alle med den eneste undtagelse at give mulighed for "normal bevægelse i området" - et begreb, der er defineret på en meget tvetydig og snæver måde, som forklaret ovenfor. Det pågældende område kan være lille, men dette udelukker muligvis ikke forstyrrelser og bivirkninger, der hæmmer retten til forsamling i andre geografisk forbundne områder - som det f.eks. ville være tilfældet for parkeringspladser eller parkering forbundet med en offentlig plads. Derudover kunne forbuddets varighed, der oprindeligt blev sat til 30 dage, muligvis forlænges på ubestemt tid.

- c) *Straffenes uforholdsmæssige natur og sværhedsgrad.* Retspraksis har præciseret, at når de sanktioner, der pålægges personer i sammenkomster, er kriminelle, kræver det særlig begrundelse (se f.eks. EMD, Rai og Evans mod Storbritannien (dec.)). Ingen fredelig sammenkomst skal i princippet være underlagt truslen om strafferetlige sanktioner og især frihedsberøvelse (se med henblik herpå, EMD, Akgöl og Göl mod Tyrkiet, § 43 og Gün m.fl. mod Tyrkiet, § 83).

I dette tilfælde indikerer afsnit 6b stk. 3, at overtrædelsen af forbuddet medfører bøde (på ca. 10.000kr i henhold til begrundelsen) eller fængsel i op til et år (og mindst 30 dage i tilfælde af gentagen overtrædelse, jf. begrundelsen). Lignende sanktioner er helt klart meget alvorlige, uden at der er tilstrækkelige elementer til at retfærdiggøre deres proportionalitet.

Det fremgår af bemærkninger til grundlovens § 79, at der ved udkastet er lagt vægt på, at den foreslåede § 6 b ordning ikke giver mulighed for at foretage indgreb rettet mod meningstilkendegivelser i fredelige demonstrationer.

Indgreb mod forsamling med et ytringsformål, herunder politiske møder og demonstrationer, kræver mere tungtvejende grunde end indgreb over for forsamlinger uden et ytringsformål. Det bør derfor fremgå klart af selve lovbestemmelsen, at politiske forsamlinger er undtaget § 6 b. Det vil også gøre det mere klart for borgerne, at de har lov til at demonstrere fredeligt.

Vi anbefaler derfor, at:

- **Staten sikrer de fornødne foranstaltninger, så alle borgere kan nyde retten til fredelige forsamlinger fri for frygt om nedslag**

- Ikke indfører opholdsforbuddet medmindre det lever op til principperne om lovlighed, nødvendighed og proportionalitet og adresserer de hensigtede mål med forbuddet
- Indskriver i den foreslåede § 6 b, at forsamlinger med politisk eller andet meningsbefordrende øjemed ikke kan forbydes
- Regeringen og embedsværket i fremtiden i højere grad går i dialog og rådfører sig med civilsamfundet, som har viden om det civile råderum, for at sikre gennemsigtighed og ansvarlighed ift. lovprocessen

7. Retten til ikke at blive diskrimineret

Den måde hvorpå Tryghedspakken er blevet italesat i forbindelse med lanceringen og den efterfølgende offentlige debat, herunder udtalelser fra statsministeren og andre ledende politikere, skaber en bekymring. Til trods for at Tryghedspakken på papiret er gældende for alle borgere, mener vi, at den i praksis vil føre til diskrimination af minoritetsetniske borgere med ikke-vestlig baggrund.

For selvom både høringsbrevet og lovforslaget er generelt formuleret, er det tydeligt på baggrund af lanceringen af lovforslaget, og på den politiske debat, at de personer der formodes at forvolde de problemer, der ligger til grund for lovstramningerne, tilhører en bestemt minoritetsgruppe i Danmark - se uddybning i nedenstående afsnit. Vi er derfor bekymrede for, at lovforslaget kan være udtryk for indirekte diskrimination og finder det afgørende, at det ikke leder til diskriminerende efterforsknings- og tiltalepraksis.

Retten til ikke at blive diskrimineret eller forskelsbehandlet er beskyttet på flere niveauer. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK, Art. 14), Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder (Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder, Artikel 21, stk. 1 og stk. 2), Forskelsbehandlingsloven (Forskelsbehandlingsloven, Kap. 1 §1) og Grundloven (Danske Riges Grundlov, §70) fastslår på hver sin måde, at ingen må forskelsbehandles eller berøves adgang til sine borgerlige og politiske rettigheder på grund af bl.a. køn, race, farve, etnicitet, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse eller noget andet forhold.

Indirekte forskelsbehandling defineres i Forskelsbehandlingsloven som når en bestemmelse, kriterium eller praksis tilsyneladende er neutral, men vil stille personer af en bestemt race, hudfarve, religion eller andet forhold ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et sagligt formål og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige (Forskelsbehandlingsloven).

Vi mener ikke, at midlerne til at nå målet med Tryghedspakken om at komme utryghedsskabende adfærd til livs er hensigtsmæssige, da elementer i lovforslaget; selve lanceringen; samt den politiske debat retter blikket mod en bestemt minoritetsgruppe i Danmark.

Da statsministeren i sin åbningstale præsenterede Tryghedspakken, malede hun et klart billede af hvem loven især var tilsigtet at ramme. Med argumentation om kriminelle unge mænd, *"med ikke-vestlig baggrund"* og kriminalitet begået i *"særligt udsatte boligområder"* understrege hun behovet for strammere lovgivning.

Argumentationen blev bygget op ved at tale til *"jer med rødder udenfor Danmark"* og til mænd der udsætter kvinder for negativ social kontrol, der ellers kæmper for at blive *"fri af den forældede og forstokkede kultur"* samt at den kamp bør blive bakket op af alle og *"det gælder også herboende imamer"*. Statsministeren tog

afstand til ”den opførsel, den væremåde, den mentalitet” og understregede i forlængelse heraf behovet for at ”Der hvor kriminaliteten får fat, skal politiet slå ned. Nu foreslår regeringen, at det sker med mere konsekvens”, hvilket bl.a. indebærer opholdsforbud for alle personer i en utryghedsskabende gruppe på bestemte steder såsom en parkeringsplads i et boligområde eller en S-togstation, ”hvor de her drenge og unge mænd samles og skaber utryghed” (Altinget, 2020).

Formålet med Tryghedspakken underbygges i lovforslagets indledning med henvisning til ”kriminelle og grupper af unge, der skaber utryghed” samt at især ”grupper af unge mænd udviser uacceptabel adfærd”, hvilket skaber behovet for regler, der giver mulighed for, at politiet kan udstede opholdsforbud. Det fremgår af **lovforslagets side 6-7**, at loven er et nyt værktøj til politiet, til at sætte effektivt ind over for grupper af personer, der skaber utryghed i et område.

Behovet for lovforslaget underbygges af afsnittet om Justitsministerens overvejelser, når det fremhæves, at ”Det er et problem, at grupper af ofte unge mænd samles på bestemte steder i det offentlige rum og med deres adfærd og fremtoning skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende i området”. I forlængelse heraf i **lovforslagets side 24-25** nævnes udsatte boligområder flere gange som områder, hvor utryghedsskabende adfærd kan finde sted.

Det er politiets politifaglige vurdering af den konkrete situation og i området, der skal ligge til grund for, om betingelserne for et tryghedsskabende opholdsforbud er opfyldt. I **lovforslagets side 27** lægges der bl.a. vægt på om gruppens adfærd er chikanerende, mm. over for forbipasserende, men der er ingen krav om, at adfærden skal have karakter af kriminelle handlinger.

På baggrund af ovenstående er vi bekymrede for, at lovforslaget indebærer indirekte diskrimination af minoritetsetniske borgere med ikke-vestlig baggrund, og at der i lovforslagets praksis er risiko for øget diskrimination. Vi finder det afgørende, at lovforslaget ikke leder til diskriminerende efterforsknings- og tiltalepraksis. Vores bekymring bygger bl.a. på følgende data og statistik:

Undersøgelser viser, at indvandrere og efterkommere bliver anholdt over tre gange så ofte for lovovertrædelser, samtidig med at indvandrere er relativt mindre repræsenteret i domme. Tal fra Danmarks Statistik viser, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i 2014 havde 65-70 pct. større sandsynlighed for at blive sigtet for noget, som man ikke efterfølgende blev dømt for (Videncenter for integration, 2020). Det Kriminalpræventive Råd bekræfter samme tendens med tal fra 2019, hvor studier af politiets praksis viser at etniske minoriteter oftere mistænkes og stoppes af politiet, hvilket kan virke eksklusiverende og diskriminerende (Det kriminalpræventive råd, 2019).

Til begrundelse for saglighed bag lovforslaget, fremhæves statistik om at hver femte unge mand med ikke-vestlig baggrund fra årgang 1997, havde overtrådt straffeloven inden han fyldte 21 år (Altinget, 2020). Men tal fra 2019 viser samtidig at andelen af mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der har modtaget en dom inden de var fyldt 21 år, var faldet med henholdsvis 42 pct. og 34 pct. fra 1987 til 1997 (Indvandrere i Danmark, 2019). Den gode udvikling fortsatte i 2020, hvor tal fra Danmarks Statistik bekræfter at andelen af antal dømte fortsat er faldende (Indvandrere i Danmark, 2020)

Det billede der bliver skabt om socialt udsatte boligområder er derfor mere utrygt end hvad realiteten er. Tal fra rapporten ”Tryghed og trivsel i udsatte områder” fra 2019, viser nemlig at syv ud af ti beboere føler sig trygge i lokalområdet (VIVE, 2019).

Mellemfolkeligt Samvirke har siden 2015 arbejdet med unge i udsatte boligområder. De unge oplever

desværre ofte tonen omkring dem fra politikere og andre i den offentlige debat, som hård og stigmatiserende. Vi er derfor bekymrede for, at framingen af utryghedsproblematikken bag Tryghedspakken vil bidrage til følelsen af 'os og dem', hvilket potentielt kan skabe modkulturelle former, hvor unge føler sig presset ud af fællesskabet og i værste fald kan føle sig tiltrukket af andre miljøer (Politiken, 2020).

I forlængelse heraf gør vi opmærksom på, at de ekstra værktøjer politiet får med lovforslaget ikke er efter deres eget ønske og at de forudser en del flere konfrontationer (Arbejderen, 2020). Med de ekstra beføjelser til politiet er der derfor bekymring for, at det kan have negative konsekvenser for den helt afgørende tillidsbaserede kontakt, der skal være mellem myndigheder og unge i det opsøgende arbejde. Sammenlagt er vi bekymrede for, at lovforslaget vil føre til diskrimination af især unge mænd med anden etnisk herkomst typisk bosiddende i udsatte boligområder, da så mange elementer omkring og i lovforslaget lægger op til, at politiet skal rette blikket mod netop denne målgruppe.

Vi er naturligvis ikke blinde for den kriminalitet og udfordringer, der finder sted i Danmark. Baseret på vores arbejde med de unge ved vi at forebyggende tiltag såsom demokratisk aktivisme, fritidsjobs og positive oplevelser i mødet med magthaverne opbygger unge og holder dem på sporet. Vi anbefaler at regeringen i deres ønske om et mere tryghedsbaseret samfund, fokuserer deres indsatser mere på forebyggende tiltag.

Vi anbefaler derfor, at:

- **Regeringen sikrer at håndhævelsen af loven ikke diskriminerer borgergrupper på grund af for eksempel etnicitet, køn eller alder.**
- **Regeringen afsøger andre initiativer mod utryghedsskabende adfærd end at ændre loven til flere frihedsindskrænkende redskaber til myndighederne. Heriblandt mere socialt forebyggende tiltag end opholdsforbud og beslaglæggelse af værdigenstande.**

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-10-0606.

8. Kilder

Altinget, 2020. ”Se og læs Mette Frederiksens åbningstale: ”I får ikke lov at tage vores frihed”
<https://www.alinget.dk/artikel/live-mette-frederiksen-holder-aabningstale>

Arbejderen, 2020. ”Beslaglæggelse, bøder og fængsel skal skabe tryghed”
<https://arbejderen.dk/indland/beslagl%C3%A6ggelse-b%C3%B8der-og-f%C3%A6ngsel-skal-skabe-tryghed>

Danmarks Statistik, 2019: ”Indvandrere i Danmark 2019”
<https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=29446&sid=indv2019>

Danmarks Statistik, 2020: ”Indvandrere i Danmark 2020”
<https://www.dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/GetPubFile.aspx?id=29447&sid=indv2020>

Danske Love, Kap. 1 §1: Danske Love, 1996 (?). ”Forskelsbehandlingsloven”
<https://danskelove.dk/forskelsbehandlingsloven>

Danske Riges Grundlov, §70: Folketinget, Danske Riges Grundlov
<https://www.ft.dk/da/dokumenter/bestil-publikationer/publikationer/grundloven/danmarks-riges-grundlov/kapitel-7/paragraf-70>

Danske Love, 1996 ”Forskelsbehandlingsloven”
<https://danskelove.dk/forskelsbehandlingsloven>

Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder, Artikel 21, stk. 1 og stk. 2:
Justitsministeriet, 2010. ”Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder”
https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/International/EU_s_charter_om_grundlaeggende_rettigheder.pdf

Det kriminalpræventive råd, 2019. ”Kriminalitet og etniske minoriteter”
<https://dkr.dk/media/13568/kriminalitet-og-etniske-minoriteter-pixi-080219.pdf>

Det kriminalpræventive råd, 2019. ”Kriminalitet og etniske minoriteter. Del I – en kortlægning af empiriske mønstre”
<http://www.dkr.dk/media/13562/kriminalitet-og-etniske-minoriteter-del-i.pdf>

Djavit An mod Tyrkiet, § 60:
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22:%5B%22Djavit%20An%20v.%20Turkey%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-60953%22%5D%7D>

EMD Ezelin mod Frankrig, § 53: <http://echr.ketse.com/doc/11800.85-en-19910426/view/>

EMD Galstyan mod Armenien, § 114:
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22languageisocode%22:%5B%22ENG%22%5D,%22appno%22:%5B%2226986/03%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-83297%22%5D%7D>

EMD Primov og Andre mod Rusland, § 155: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-144673#%7B%22itemid%22:%5B%22001-144673%22%5D%7D>

EMD Turchenyak et al. mod Hviderusland, punkt 7.4:
http://www.worldcourts.com/hrc/eng/decisions/2013.07.24_Turchenyak_v_Belarus.pdf

EMD, Christians Against Racism and Fascism mod Storbritannien:
<https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001-74286&filename=CHRISTIAN%20AGAINST%20FASCISM%20AND%20RACISM%20v.%20the%20UNITED%20KINGDOM.pdf>

EMD Lashmankin m.fl. mod Rusland, § 440:
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-116762%22%5D%7D>

Öğrü mod Tyrkiet, § 26: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-179566%22%5D%7D>

EMD Navalnyy mod Rusland [GC], § 120:
[https://www.rightofassembly.info/assets/downloads/Navalnyy_v_Russia_\(2018\).pdf](https://www.rightofassembly.info/assets/downloads/Navalnyy_v_Russia_(2018).pdf)

EMD, Kudrevičius m.fl. v) Litauen [GC], § 108-110 og 146:
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-158200%22%5D%7D>

EMD, Akgöl og Göl mod Tyrkiet, § 43:
<https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22fulltext%22:%5B%22Akg%C3%B6l%20and%20G%C3%B6l%20v.%20Turkey%22%5D%2C%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-104794%22%5D%7D>

Emin Huseynov v. Aserbajdsjan, § 91: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-172661%22%5D%7D>

EMRK, Art. 14: Institut for Menneskerettigheder, 2020. “Den Europæiske Menneskerettighedskonvention”:
https://menneskeret.dk/files/media/dokumenter/om_os/om_menneskerettigheder_diverse/den_europaeiske_menneskerettighedskonvention.pdf

Frumkin mod Rusland, § 99: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-159762%22%5D%7D>

Gün m.fl. mod Tyrkiet, § 83:
https://www.legislationline.org/download/id/3006/file/Gul%20and%20Others%20vs%20Turkey_free_dom%20of%20expression.pdf

HUDOC, 2010: Gillian and Quinton v. The United Kingdom (Application no. 4158/05), Judgment of 12 January 2010: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-96585%22%5D%7D>

Institut for Menneskerettigheder, 2020. “Den Europæiske Menneskerettighedskonvention”:
https://menneskeret.dk/files/media/dokumenter/om_os/om_menneskerettigheder_diverse/den_europaeiske_menneskerettighedskonvention.pdf

Institut for Menneskerettigheder, 2015 “Magtanvendelse 2014-

1015”): <https://menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/status/2014-15/delrapporter/magtanvendelse.pdf>

Lorenzen, mfl. 2011: “Den Europæiske Menneskerettighedskonvention”, 3. udgave, 2011, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Laguna Guzman mod Spanien, § 35: <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/wp-content/uploads/2020/10/CASE-OF-LAGUNA-GUZMAN-v.-SPAIN.pdf>

Menneskerettighedskomiteens generelle kommentar nr. 37 (2020) til artikel 21, ICCPR, paragraf 17: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CCPR%2F%2fGC%2f37&Lang=en

Politiken, 2020. ”21 fremtrædende forskere: Mette Frederiksen og regeringens såkaldte tryghedspakke vil skade langt mere end gavne
<https://politiken.dk/debat/kroniken/art7979179/Mette-Frederiksen-og-regeringens-s%C3%A5kaldte-tryghedspakke-vil-skade-langt-mere-end-gavne>

Rigspolitiet, 2019: “National strategi for politiets indsats i de særligt udsatte boligområder”:
<https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/om-politiet/strategier/national-strategi-for-politiets-indsats-i-de-saerligt-udsatte-boligomraader-2019.pdf?la=da&hash=19FAE43F07459A1146A28DCF42170F10C8797147>

Rigspolitiet, 2020. “Politiets Tryghedsundersøgelse”:
<https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/tryghedsundersogelse/politiets-tryghedsundersogelse-2019.pdf?la=da&hash=60E2232CBFE29B39F0A72DDC4EE2BF16E2FE2E8>

The Gypsy Council m.fl. mod Storbritannien (dec.): Application no. 66336/01:
<https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001-22414&filename=001-22414.pdf&TID=ihgdqbxnfi>

Tænketanken Justitia, 2009: Analyse: “Københavns politi har oprettet visitationszoner i strid med politiloven” <https://justitia-int.org/kobenhavns-politi-har-oprettet-visitationszoner-i-strid-med-politiloven/>

Videnscenter for integration, 2020. ”Indvandrere og efterkommere overrepræsenterede i anholdelser”
<http://videnscenterforintegration.dk/index.php/2020/06/16/indvandrere-og-efterkommere-overrepraesenteret-i-anholdelser/>

VIVE, det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd, 2019. ”Tryghed og trivsel i udsatte områder”
<https://www.vive.dk/da/udgivelser/tryghed-og-trivsel-i-de-udsatte-boligomraader-14552/>

From: Michael Folmer Wessman <miwe@danskerhverv.dk>
Sent: 11-02-2021 17:21:29 (UTC +01)
To: £Politikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Cc: Lars Ramme Nielsen <lrn@danskerhverv.dk>; Dansk Erhverv (høring) <hoeringssager@danskerhverv.dk>
Subject: j. nr. 2020-10-0606 - Høringssvar fra Dansk Erhverv

Kære Justitsministerie

Hermed fremsender Dansk Erhverv bemærkninger til Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Er der spørgsmål eller kommentarer til det fremsendte, står vi naturligvis til rådighed for uddybning.

Med venlig hilsen

Michael Folmer Wessman
Chefkonsulent

M. +4520464532
T. +4533746240
miwe@danskerhverv.dk

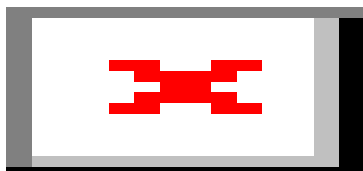

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for et af verdens mest handlekraftige erhvervsliv. Vi handler på vegne af 18.000 medlemsvirksomheder og 100 brancheforeninger. Vi arbejder for, at Danmark bliver verdens bedste land at drive virksomhed i. For kun på den måde kan vi fremtidssikre velstanden og velfærden i Danmark.

DANSK ERHVERV
Børsen
DK-1217 København K

CVR nr. 43232010
info@danskerhverv.dk
T. +45 3374 6000

www.danskerhverv.dk

[Læs vores persondatapolitik online.](#)

Justitsministeriet
Att.: politikontoret@jm.dk og llg@jm.dk
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Torsdag den 11. februar 2021

"2020-10-0606 - Høringssvar fra Dansk Erhverv"

Hermed fremsender Dansk Erhverv bemærkninger til høring over **udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Trygheds-skabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).**

Dansk Erhverv støtter i udgangspunktet intentionen med lovforslaget om at øge trygheden ved blandt andet at indføre mulighed for forbud mod deltagelse i nattelivet, og ønsker også, at alle i nattelivet, både gæster og restauratører, kan føle sig trygge.

Dansk Erhverv føler sig imidlertid ikke trygge ved udkastet til lovforslaget samt udmøntningen heraf. Det er vores vurdering, at der i nærværende lovforslag lægges op til, at restauratører og aktører i nattelivet vil blive pålagt et urimeligt medansvar for håndhævelsen af forbuddet mod ophold i nattelivet.

Helt generelt er det vores holdning, at kun politiet bør agere udøvende magt. Det er dem, der i det danske demokrati implementerer og fører dansk lovgivning ud i livet. Derfor vil restauratørerne gerne undslå sig at være en del af denne implementering omkring forbud mod ophold i nattelivet.

Det er restauratørernes frygt, at det ansvar, som pålægges dem i udkastet til den nye lovgivning, kan risikere at skabe udfordringer for de enkelte aktører. Branchen vil gerne bistå politiet, men finder det urimeligt, hvis de kan ende med at stå i en situation, der kan påføre dem en uønsket risiko for straf og uoverensstemmelser med landets retshåndhævende myndigheder.

Vi hæfter os særligt ved formuleringerne på side 11 i lovforslaget: *"Det overordnede ansvar for at håndhæve et opholdsforbud vil ligge hos politiet, men for at sikre effektiv håndhævelse finder Justitsministeriet det nødvendigt, at politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af bestemte serveringssteder om, at en person har forbud mod at færdes og opholde sig på stedet. Videregivelsen må imidlertid kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud, og oplysningerne må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelsen af forbuddet."*

Af ovenstående formuleringer fremgår det, at restauratørerne i dette tilfælde opfattes som en del af den udøvende magt, og det er en ganske uønsket position for aktørerne i branchen.

Da det samtidig fremgår af lovforslagets side 70, at enhver uberettiget videregivelse eller udnyttelse af oplysningerne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, skabes der med nærværende lovforslag en uriaspost for restauratørerne, der ydermere skal leve op til særlige krav, hvad angår opbevaring og håndtering af de modtagne oplysninger.

Opholdsforbuddet er samtidig er landsdækkende, hvilket efter vores opfattelse øger kompleksiteten i opgaven yderligere, og det vil i det hele taget være svært for de enkelte restauratører at administrere disse forbud mod ophold. Ikke mindst i de større byer, hvor der er stor variation i besøgende og hvor kendskabet til de personer, mod hvem der er udstedt et forbud, kan være yderst begrænset. En løbende tilpasning og udskiftning af dørmanspersonale vil yderligere vanskeliggøre mulighederne for at administrere forbuddene.

Det er derfor vores klare anbefaling, at der ved udmøntningen af den kommende lovgivning arbejdes særdeles specifikt med at nedtone erhvervslivets og restauratørernes rolle i håndhævelsen.

Restauratører vil gerne bidrage til at skabe øget tryghed i nattelivet, men det er helt afgørende, at aktørerne ikke pålægges et ganske urimeligt ansvar, som aktørerne kan få svært ved i praksis at leve op til. Det er til eksempel ganske uklart hvad konsekvensen bliver, hvis en personage idømt forbud mod ophold alligevel har fundet vej til den pågældende restauration? Hvem har i så fald ansvaret?

Der er derfor brug for en meget konkret afgrænsning af erhvervslivets ansvar i dette anliggende, og det bør ikke ligge de enkelte restauratører til last at ønske at bistå politiet.

Vi håber derfor, at I vil tage godt imod vores bemærkninger til det foreliggende udkast.

Med venlig hilsen,

Michael Folmer Wessman
Chefkonsulent

From: Astrid Malte Ivens De Carvalho <amc@datatilsynet.dk>
Sent: 11-02-2021 11:04:17 (UTC +01)
To: Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>; ÆPolitikontoret (951s13)
<Politikontoret@jm.dk>
Subject: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven - høringssvar fra Datatilsynet- sagsnr. 2020-10-0606

Justitsministeriets sagsnr. 2020-10-0606

Til Justitsministeriet

Hermed fremsendes Datatilsynets høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Med venlig hilsen

Astrid Ivens De Carvalho

Fuldmægtig, cand. jur.

amc@datatilsynet.dk

T 33 19 32 00

DATATILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35

2500 Valby

T 33 19 32 00

dt@datatilsynet.dk

www.datatilsynet.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark

11. februar 2021

J.nr. 2021-11-0556
Dok.nr. 304976
Sagsbehandler
Astrid Malte Ivens De
Carvalho

Sendt med Digital Post til politikontoret@jm.dk og llg@jm.dk

Høring over udkast til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande)

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

Ved brev af 14. januar 2021 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

1. Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 1, at der i straffeloven indsættes en ny § 79 c.

I den foreslåede bestemmelses stk. 5 er fastsat følgende:

Politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af serveringssteder om, hvilke personer der er meddelt opholdsforbud efter stk.1. Videregivelsen må kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve forbuddet.

Følgende fremgår endvidere af den foreslåede bestemmelses stk. 6:

De oplysninger, som politiet videregiver i medfør af stk. 5, må kun behandles af indehavere, bestyrere og dørmænd, jf. dog stk. 8, nr. 3. Oplysningerne må kun behandles i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud efter stk. 1.

Det fremgår af databeskyttelseslovens § 8, stk. 3, at private må behandle oplysninger om strafbare forhold, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil. Herudover kan behandling ske, hvis det er nødvendigt til varetagelse af en berettiget interesse, og denne interesse klart overstiger hensynet til den registrerede.

Af forarbejderne til databeskyttelsesloven fremgår, at der skal anlægges en ganske vid forståelse af begrebet "strafbare forhold".¹ Ikke blot oplysninger om overtrædelse af lovgivning, uden at det har udløst et egentligt strafansvar, men eventuelt andre sanktioner, som f.eks. rettighedsfrakendelse, antages for omfattet af begrebet.

¹ Lovforslag til lov nr. 502 af 23. maj 2018, LFS nr. 68, de specielle bemærkninger til § 8

Det er på den baggrund Datatilsynets vurdering, at de personoplysninger, der med lovforslaget lægges op til, at politiet kan videregive til private modtagere, er omfattet af databeskyttelseslovens § 8.

Datatilsynet skal i den forbindelse opfordre til, at der i lovforslaget tages stilling til, om betingelserne i databeskyttelseslovens § 8, stk. 3, skal gælde, og om de i givet fald er opfyldt i forhold til den ordning, der indføres, hvorefter private modtagere skal kunne behandle oplysninger om, hvilke personer der er meddelt opholdsforbud.

2. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, pkt. 3.2, side 58 fremgår bl.a:

Det er desuden Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse kan fastsættes inden for rammerne af artikel 9, stk. 2, litra g. Det vurderes, at ordningen varetager en væsentlig samfundsinteresse, da ordningen har til formål at forebygge kriminalitet, og at mulighederne for at sikre en effektiv håndhævelse af et opholdsforbud er en forudsætning for at opfylde dette formål. Det vurderes desuden, at bestemmelsen sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

Datatilsynet skal hertil bemærke, at behandling af personoplysninger på baggrund af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, kræver tilladelse fra Datatilsynet, hvis behandlingen ikke foretages for en offentlig myndighed, jf. databeskyttelseslovens § 7, stk. 4.

Datatilsynet går ud fra, at der ikke med lovforslaget lægges op til, at dette tilladelseskrav skal gælde i forhold til den ordning, der indføres, hvorefter private modtagere skal kunne behandle personoplysninger, herunder oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, som de modtager fra politiet.

3. Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Astrid Ivens de Carvalho

From: Mikael Sjöberg <MikaelSjoeberg@OestreLandsret.dk>
Sent: 12-02-2021 11:47:02 (UTC +01)
To: £Politikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>
Cc: Dommerforeningens bestyrelse <df_best@OestreLandsret.dk>; Kristian Hertz <KHZ@domstolsstyrelsen.dk>; Merethe Eckhardt <meg@domstolsstyrelsen.dk>; Søren Axelsen <SAX@domstol.dk>; Rikke Søndergaard Larsen <rsl@tibetkommissionen.dk>
Subject: Dommerforteningens høringssvar

Justitsministeriet
Politikontoret

Justitsministeriet har ved brev af 14. januar 2021 (sagsnr. 2020-10-0606) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Lovudkastet har været drøftet på et bestyrelsesmøde i Dommerforeningen.

Dommerforeningen bemærker, at de forslag, der er indeholdt i lovudkastet, efter foreningens opfattelse i første række må anses for politisk begrundede, og at foreningen på den baggrund ikke ønsker at fremkomme med bemærkninger hertil.

Lovudkastet indeholder imidlertid på side 19 og 72 anvisninger på, hvornår der almindeligvis må antages at foreligge tilregnelser i relation til overtrædelse af et opholdsforbud. Dommerforeningen finder anledning til at understrege, at det altid vil bero på domstolens frie bevisvurdering, om anklagemyndigheden har ført det til domfældelse fornødne bevis for, at den pågældende har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, jf. retsplejelovens § 880, således som dette også anføres i tilknytning til de nævnte afsnit. Dommerforeningen går på den baggrund ud fra, at det ikke har været hensigten med de nævnte afsnit at søge at normere retternes frie bevisvurdering, der må anses for et grundlæggende element i den danske retspleje.

Lovudkastet indeholder i pkt. 3 i de almindelige bemærkninger et afsnit om udkastets forhold til grundloven (§ 79) og Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og databeskyttelseslovgivningen. Dommerforeningen bemærker, at spørgsmålet om den endelige lovgivnings forhold til de nævnte regler vil kunne blive indbragt for domstolene, og at foreningen derfor ikke finder at burde udtale sig herom på nuværende tidspunkt.

Efter Dommerforeningens opfattelse vil forslaget om opholdsforbud i nattelivet komme til at omfatte et betydeligt antal sager ved domstolene. Det vil dermed vil få mærkbare ressourcemæssige konsekvenser for domstolene.

Der vil i de enkelte sager – som oftest under medvirken af domsmænd – skulle foretages en konkret vurdering af de forhold, som er forudsat med lovforslaget (fare for gentagelse, proportionalitet mv.). Der er tale om en ganske følelig sanktion, som i sig selv må forventes

at give anledning til bevisførelse, længere procedurebemærkninger og omfattende yderligere voteringer.

Medmindre domstolene som led i vedtagelsen af lovudkastet tilføres de nødvendige ressourcer, må det derfor forventes, at et betydeligt antal sager ved domstolene vil tage længere tid at behandle sammenlignet med i dag. Dette vil selvsagt påvirke sagsbehandlingstiden negativt.

Foreningen bemærker i øvrigt, at det ved vurderingen af forslaget økonomiske konsekvenser for det offentlige endvidere bør medregnes, at der mindst må forventes et tilsvarende højere tidsforbrug for de beskikkede forsvarere – med deraf følgende udgifter for statskassen.

Dommerforeningen er bekendt med landsretternes hørings svar, som man kan tilslutte sig.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Mikael Sjöberg

Landsdommer/Formand for Den Danske Dommerforening

Direkte: + 45 99 68 65 01/ + 45 21 66 18 49

**DEN DANSKE
DOMMERFORENING**

From: Frederik Vedel Hilstrøm <fvh@dkr.dk>
Sent: 11-02-2021 16:28:50 (UTC +01)
To: ÆPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Cc: Laila S. Andersen <la@dkr.dk>
Subject: Høringssvar - 2020-10-0606

Kære Lasse

Se venligst vedhæftede høringssvar fra Det Kriminalpræventive Råd.

Venlig hilsen

Frederik Hilstrøm
Politisk-økonomisk medarbejder

Direkte tlf. 2151 9791

Det Kriminalpræventive Råd

Artillerivej 55, 2.
2300 København S
Tlf. 4515 3650

fvh@dkr.dk
www.dkr.dk

11. februar 2021

Forbud mod deltagelse i nattelivet og tryghedsskabende opholdsforbud

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Ved en mail af den 14. januar 2021 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om eventuelle bemærkninger.

I den anledning skal DKR udtale, at vores mission er at skabe tryghed ved at oplyse om og forebygge kriminalitet.

Dette lovforslag adresserer henholdsvis 1) forbud mod deltagelse i nattelivet, 2) tryghedsskabende opholdsforbud samt 3) udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande. Dette høringssvar vil koncentrere sig om de to første dele af lovforslaget, altså forbud mod deltagelse i nattelivet og tryghedsskabende opholdsforbud.

Det Kriminalpræventive Råd skal udtrykke en generel betænkelighed ved forslagene. Begge forslag er særdeles indgribende i det enkelte individs bevægelsesfrihed.

Med hensyn til den første del af lovforslaget, **forbud mod deltagelse i nattelivet**, vurderer Det Kriminalpræventive Råd fra et forebyggelsesperspektiv, at lovforslaget kan have en gavnlig effekt på den nattelivsrelaterede vold. Det forudsætter dog, at der investeres tilstrækkelige politiresourcer til at håndhæve forbuddet i et omfang, hvor den oplevede opdagelsesrisiko ikke er ubetydelig.

I forhold til anden del af lovforslaget, **tryghedsskabende opholdsforbud**, vurderer Det Kriminalpræventive Råd, at det i særlige, konkrete tilfælde kan påvirke den stedbundne oplevelse af utryghed at give politiet mulighed for at udstede tryghedsskabende opholdsforbud. Der må dog forventes betydelige negative bivirkninger i form af forskydningseffekter til nærtliggende steder samt stigmatiseringseffekter i forhold til steder, der omfattes af et opholdsforbud på grund af utryghed.

Herudover vil håndhævelsen af forbuddet indebære betydelig risiko for, at grupper af unge oplever uretfærdig forskelsbehandling fra politiets side (eller alternativt, at fredelige borgeres ophold straffes på en måde, der opleves uretfærdig).

Det er også bekymrende, at politiet vil kunne meddele et generelt opholdsforbud mod alles ophold i almindelighed på baggrund af en politifaglig vurdering af, at en gruppe virker utryghedsskabende, *uafhængigt af* om der begås noget kriminelt.

Samlet set vurderes anvendelse af tryghedsskabende opholdsforbud således at indebære en betydelig risiko for, at de kortvarige utryghedsdæmpende effekter ikke står mål med de negative bivirkninger på såvel kort som længere sigt.

Nedenfor følger en uddybning af ovenstående vurderinger for de to dele af lovforslaget.

1) Forbud mod deltagelse i nattelivet

Det Kriminalpræventive Råd skal understrege, at vi støtter regeringens ambition om at reducere vold i nattelivet. Selvom Offerundersøgelserne peger på, at værtshusvolden har været faldende over årene, er nattelivet fortsat et af de mest centrale områder at fokusere på, hvis man vil reducere volden i samfundet generelt.

En del af den nattelivsrelaterede vold er flyttet ud i det offentlige rum, der omgiver restaurationer og lignende. Vores årlige analyser af voldsskader på landets skadestuer viser således år efter år, at fredag og lørdag nat er de mest travle, hvad angår voldsskader. Derfor er det positivt, at der i lovforslaget lægges op til også at adressere den del af nattelivsvolden, der udspiller sig i det offentlige rum.

Forebyggelsesmæssigt rationale

Vold i nattelivet opstår – som det meste andet kriminalitet – på baggrund af et sammenspil af flere forskellige faktorer, fx gerningsmandens personlige forhold, kulturelle normer og situationsbestemte faktorer. Koncentrationen af vold i de sene nattetimer fredag og lørdag indikerer, at nattelivet som situation øger risikoen for voldsudøvelse på nogle individer. Derfor giver det forebyggelsesmæssigt god mening at søge at begrænse disse individers deltagelse i nattelivssituationer.

Med forslaget udvælges personer, der tidligere har udøvet vold i nattelivet, som målgruppe. Selvom DKR ikke har kendskab til undersøgelser, der specifikt undersøger recidiv til nattelivsrelateret vold, vurderes dette at være et sagligt udvælgelseskræterium. Generelt er tidligere kriminalitet en af de stærkeste risikofaktorer for at begå kriminalitet.

I det omfang forbuddet kan håndhæves, er der således grund til at antage, at forbuddet vil have en begrænsende effekt på den nattelivsrelaterede vold.

Risiko for forskydning af kriminaliteten

Det vurderes forebyggelsesmæssigt relevant at lade forbuddet omfatte nattelivssituationer i almindelighed og ikke kun de konkrete restaurationer/områder, hvor volden tidligere har udspillet sig. Hermed reduceres risikoen for at problemer med nattelivsrelateret vold blot flyttes fra et geografisk område til et andet.

Der må dog fortsat formodes at kunne opstå forskydningseffekter af forslaget. Personer, der er idømt forbud mod deltagelse i nattelivet, vil næppe alle ophøre med at deltage i fest og natteliv, men vil muligvis søge mod områder, hvor der er mindre risiko for at blive opdaget/dømt for overtrædelse af forbuddet. Det kunne fx være i dele af det offentlige rum, der ikke er omfattet af "nattelivszoner" eller områder, hvor der er en mindre fokuseret håndhævelse. Ligeledes vil private arrangementer og lignende være attraktive alternativer for personer, der er omfattet af forbud mod ophold i nattelivet.

Det vurderes ikke i betydeligt omfang at den nattelivsrelaterede vold forskydes til andre former for vold eller anden kriminalitet, da volden i vidt omfang vurderes at være betinget af situationelle forhold knyttet til nattelivet.

Håndhævelse

Forebyggelsesmæssigt er den primære bekymring vedrørende lovforslaget, hvorvidt det kan forventes håndhævet i et tilstrækkeligt omfang. Både i forhold til den forebyggende effekt overfor de individer, der er idømt forbud, og effekten overfor befolkningen som helhed, er det vigtigt at overtrædelse af forbuddet med en grad af vished, fører til straf.

Det vurderes, at det vil kræve et ganske betydeligt ressourceforbrug for politiet at håndhæve opholdsforbuddet i et tilstrækkeligt omfang til, at det vil have den tilsigtede effekt. Den begrænsede adgang til at orientere indehavere og bestyrere af serveringssteder om, at konkrete enkeltpersoner er

idømt forbud mod deltagelse i nattelivet (på baggrund af gentagne voldsdomme i eller omkring deres serveringssted), vurderes ikke at ændre afgørende herpå.

Afsættes der ikke betydelige ressourcer til håndhævelse af forbuddet, vurderes det, at politiet hyppigst vil få kendskab til, at en person overtræder forbuddet, hvis den pågældende i øvrigt har påkaldt sig politimæssig opmærksomhed i forbindelse med hans eller hendes deltagelse i nattelivsaktiviteter. Overtrædelse af forbuddet vil i givet fald ofte være at betragte som et biforhold, fx hvis politiet tilkaldes i forbindelse med en voldshændelse, hvor gerningsmanden viser sig at være omfattet af forbuddet.

Her kunne man argumentere for, at den tillægssanktion, der følger med overtrædelsen af forbuddet, kan have en særligt afskrækkende virkning. Effekterne af en lidt hårdere straf må dog antages at være begrænsede i sammenligning med effekten af vished om, at et forbud håndhæves effektivt. Det bemærkes i den forbindelse, at gentagen, ligartet kriminalitet allerede er en skærpene omstændighed ved strafudmåling.

Alternative og/eller supplerende forslag

Coronapandemien har blandt andet foranlediget en omfattende nedlukning af nattelivet, der kun har været delvist åbnet siden 11. marts 2020. I en analyse af nedlukningens effekter på kriminalitetsniveauet fandt vi en reduktion i overtrædelser af §§244-246 på ca. 30 procent i nedlukningens første seks uger. Det vurderedes, at en betydelig del af dette fald i vold i samfundet kunne tilskrives ophøret af natteliv.

I lyset heraf anbefaler Det Kriminalpræventive Råd, at vi som samfund overvejer, hvilket natteliv vi ønsker os, når vi forhåbentligt snart kan lægge pandemien bag os. Vi ser gerne, at volden ikke vender tilbage til normalen, når nattelivet lukker op igen. Vi vil derfor opfordre til, at det overvejes hvilke tiltag, der kan indføres, som kan skabe et mindre voldeligt natteliv.

I den forbindelse vil vi gøre opmærksom på følgende skandinaviske forskningsresultater og opfordre til, at regeringen indleder en dialog med branchen, bevillingsmyndigheder og andre interessenter med henblik på, i fællesskab, at skabe et tryggere og mindre voldeligt natteliv på efter genåbningen:

- I København er effekten af fokuseret politiarbejde i nattelivet (såkaldt hotspot-policing) undersøgt af Justitsministeriets Forskningskontor. Der sås en signifikant reduktion i volden ved dette tiltag. Et tiltag som hotspotindsats i nattelivet kunne muligvis indgå i et positivt samspil med det fremlagte forslag.
- I Stockholm har man undersøgt effekten af en målrettet myndighedsbaseret indsats for at få udskænkingssteder til at udskænke ansvarligt. Dette havde ligeledes signifikante effekter på volden i nattelivet.
- I Norge har man undersøgt effekten af ændrede åbningstider i nattelivet. Her fandt man at reduktioner i åbningstider havde en signifikant forebyggende effekt på den nattelivsrelaterede vold.

2) Tryghedsskabende opholdsforbud

Denne del af lovforslaget søger at adressere utryghedsproblemer, der opstår på konkrete steder i det offentlige rum som følge af, at grupper af oftest unge mænd tager ophold og udviser en adfærd, der skønnes at give anledning til utryghed. De eksisterende bestemmelser i ordensbekendtgørelsen muliggør udstedelse af zoneforbud til enkeltpersoner, der udviser visse former for utryghedsskabende adfærd, men med dette forslag gives der hjemmel til at indføre et generelt opholdsforbud i et geografisk område, der vurderes utrygt.

Forebyggelsesmæssigt rationale

Utryghed kan være et fænomen, der knytter sig til bestemte dele af byens rum, fx som konsekvens af oplevet uorden, asocial adfærd og kriminalitet eller som følge af byrummet fysiske karakteristika. Øde eller særligt mørke steder opleves også hyppigt utrygge.

Lovforslaget giver politiet mulighed for at regulere betydeligt på en af de faktorer, der påvirker et steds tryghed/utryghed: Menneskers ophold på stedet. Grupper af unge med bestemte former for adfærd kan skabe utryghed. Omvendt kan et sted også være særligt trygt, hvis der opholder sig mange fredelige borgere, der via deres tilstedeværelse udøver en "naturlig overvågning" af stedet.

Hvis et sted i udpræget grad opleves utrygt som følge af grupper af oftest unge mænds adfærd, kan man godt forestille sig, at stedet opleves tryggere, hvis der udstedes et generelt forbud mod ophold, der jo så også vil omfatte de unge, der opleves utryghedsskabende.

Det skal dog bemærkes at massiv skiltning med, at et sted er omfattet af opholdsforbud pga. utryghed, kan have en negativ effekt på borgernes mentale billede af stedet. Dermed er der risiko for, at stedet mere varigt identificeres som utrygt af borgerne – stedet stigmatiseres. Tilsvarende vil eventuelle tryghedsfremmende effekter, der opstår når borgere med positiv social adfærd opholder sig i området, forsvinde.

Det er ikke tydeligt, hvad der skulle forhindre disse utryghedsskabende grupper i at tage ophold igen, når forbuddet ophæves. I så fald må det lægges til grund, at utrygheden genopstår, når opholdsforbuddet ophæves.

Forskydningseffekter

I det omfang de grupper, der har foranlediget forbuddet, respekterer dette, er det nærliggende at tro, at de søger ophold et andet sted i byens rum, så længe opholdsforbuddet varer.

En sådan forskydning af den utryghedsskabende adfærd til en nærliggende geografisk lokalitet kan overordnet set være positiv, hvis den utryghedsskabende adfærd alt i alt vurderes mindre problematisk der. Imidlertid må effekten for personer, der færdes i området nær det nye opholdssted for den utryghedsskabende gruppe, antages at være negativ.

Omvendt kan en forskydning også vise sig at være overordnet negativ, hvis gruppen tager ophold et nyt sted, hvor deres ophold skaber endnu mere utryghed – fx i nærheden af skoler.

Udpegning og håndhævelse

Det bør overvejes, hvilke effekter udpegning af en gruppe unge som "utryghedsskabende årsag" til et generelt opholdsforbud kan have på disse unge og lokalsamfundets syn på dem. Det bemærkes i lovforslaget, at en gruppe unge kan udpeges som utryghedsskabende, selvom kun en enkelt person i gruppen udviser en utryghedsskabende adfærd. Det bemærkes også, at den utryghedsskabende adfærd ikke behøver at have karakter af kriminelle handlinger. På den baggrund kan nogle unge i grupperingen med en vis ret føle sig uretfærdigt stempet i samfundets eller myndighedernes øjne. Dette må antages at kunne have en negativ effekt på deres udvikling og/eller adfærd i øvrigt.

For så vidt angår håndhævelsen af forbuddet må det være helt afgørende, at håndhævelsen gennemføres konsekvent og uden at skele til fx enkeltpersoners adfærd, fremtoning, alder, køn, etnisk oprindelse og lignende. En håndhævelse der prioriterer eller fokuserer på personer, der politifagligt vurderes mere eller mindre utryghedsskabende, vil indebære meget stor risiko for, at personer oplever sig urimeligt

forskelsbehandlet af myndighederne. Dette vil hurtigt kunne skabe en konflikt mellem særlige målgrupper og myndighederne, der får en varighed, som rækker langt længere i tid end den periode opholdsforbuddet står på – ofte med utryghed og kriminalitet til følge.

Alternative og/eller supplerende forslag

Nedenstående alternative veje til at skabe tryghed på et konkret sted bør overvejes afprøvet, inden der skrives til tryghedsskabende opholdsforbud. I det omfang tryghedsskabende opholdsforbud alligevel bringes i anvendelse, er det Det Kriminalpræventive Råds vurdering, at det systematisk bør suppleres med tiltag i stil med nedenstående, så de potentielle negative bivirkninger af det tryghedsskabende opholdsforbud reduceres mest muligt.

Det kunne fx være:

- Problemorienteret politiarbejde, hvilket her kunne formuleres som at politiet skal fokusere på at påvirke de årsager, der ligger bag den stedbundne utryghed, snarere end alene at søge at bekæmpe utryghed via håndhævelse af ordensbekendtgørelsen.
- Myndighedsindsatser i øvrigt rettet mod individer i de grupper, der vurderes at skabe utryghed, fx opsøgende socialt arbejde eller tilsvarende.
- Fysisk indretning af byrum på måder, der skaber tryghed. Det kan fx være via tiltag, der styrker den "naturlige overvågning" af stedet fra pro sociale borgere.

De alternative handlemuligheder oplyst herover er ikke udtømmende og indsatsen bør altid designes med udgangspunkt i det konkrete sted og de lokale forhold.

Venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen
Sekretariatschef

From: Maiken Stadager Lassen <MASL@domstolsstyrelsen.dk>
Sent: 12-02-2021 20:26:37 (UTC +01)
To: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Subject: SV: Høring over forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande) - j. nr. 2020-10-0606

Se venligst vedhæftede

Med venlig hilsen

Maiken Stadager Lassen
Fuldmægtig
Direkte: +45 20 11 71 71
masl@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

Jura og Forretning
St. Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. (hovednr.): + 45 70 10 33 22
www.domstol.dk

Fra: Justitsministeriet
Sendt: 14. januar 2021 15:38
Til: 'Domstolsstyrelsen'
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande) - j. nr. 2020-10-0606

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

12. februar 2021

Sendt per mail til politikontoret@jm.dk og lgl@jm.dk

J.nr.: 21/01160-9
Sagsbehandler:
Maiken Stadager Lassen
Mail: masl@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsens bidrag

Justitsministeriet har ved mail af 14. januar 2021 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Domstolsstyrelsen kan oplyse følgende:

Domstolsstyrelsen har forespurgt Justitsministeriet om, dels i hvor mange sager, der forventes at blive nedlagt påstand om generelt opholdsforbud eller forbud mod at opholde sig et bestemt sted, dels hvor mange ekstra påstande, der forventes nedlagt om beslaglæggelse af værdigenstande. Justitsministeriet har oplyst, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at udtale sig om dette.

Domstolsstyrelsen har derfor ikke mulighed for at foretage en nærmere vurdering af, hvad de økonomiske konsekvenser af lovforslaget vil være for domstolene. Det er dog utvivlsomt, at tiltagene vil medføre merudgifter, idet behandlingen af en række sager med påstand om opholdsforbud eller beslaglæggelse af værdigenstande er med til at øge sagskompleksiteten. Dette skal ses i lyset af en tendens til øget kompleksitet – og dermed også øget ressourceforbrug i de enkelte sager - igennem den sidste årrække som følge af fx skærpede strafferammer og øget fokus på nedlæggelse af udvisningspåstand.

Såfremt der ikke sker kompensation af domstolene for de forventede merudgifter af forslaget, vil det medvirke til at øge sagsbehandlingstiderne.

Domstolsstyrelsen vil følge udviklingen nøje og forbeholder sig muligheden for at vende tilbage til sagen på et senere tidspunkt.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

From: Annette Hyldebrandt <AHY@horesta.dk>
Sent: 10-02-2021 13:42:49 (UTC +01)
To: Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>; fPolitikontoret (951s13)
<Politikontoret@jm.dk>
Cc: Kaare Friis Petersen <k.petersen@horesta.dk>; Kirsten Munch Andersen
<kma@horesta.dk>
Subject: Sagsnummer 2020-10-0606 - HORESTA høringssvar: Forslag til Lov om ændring af
straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven

K re Lasse Lykke Gregersen

Hermed fremsendes HORESTAs høringssvar på - Forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven - Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande.

HORESTA takker for muligheden for at komme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Annette Hyldebrandt
Chef for Turisme & Oplevelsesøkonomi

Vodroffsvej 32 • DK-1900 Frederiksberg C • T +45 35 24 80 80 • D +45 35 24 80 10 • M +45 29 12 72 98 • www.horesta.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt som e-mail til:
Lasse Lykke Gregersen
llg@jm.dk og politikontoret@jm.dk

10. februar 2021

Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

Høringsvar vedr. Forslag til Lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven - Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande.

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

Justitsministeriet har udarbejdet lovforslag til Lov om ændring af straffeloven - Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande, og HORESTA takker for muligheden for at afgive bemærkninger.

cvr.nr. 17 01 48 11

Generelle bemærkninger

HORESTA støtter intentionen med lovforslaget om at øge trygheden for gæster i nattelivet og ønsket om at sikre en god og tryk fest ved at indføre mulighed for forbud mod ophold. Det er afgørende, at vi i Danmark har et trygt og sikkert natteliv, og tiltag, der kan dæmme op for vold og anden personfarlig kriminalitet, er initiativer, som det professionelle natteliv imødekommer positivt.

Der er dog flere bekymringer i nærværende lovforslag, som ikke i høj nok grad beskriver, hvordan håndhævelsen af lovforslaget skal håndteres af serveringsstederne, samt hvilket ansvar der påhviler serveringsstederne i det danske professionelle natteliv i henhold til lovforslagets formål.

Politiet er udøvende myndighed på dansk lovgivning

Politiet er udøvende myndighed på al dansk lovgivning. Og sådan bør det også være i henhold til dette lovforslag. Det er derfor meget bekymrende, at det ikke tydeligt fremgår af udkastet til lovteksten, og de dertil hørende bemærkninger, hvordan serveringsstederne forventes at skulle agere i henhold til lovudkastets intention.

Det må på intet tidspunkt være, således at det er de enkelte serveringssteder, som pålægges ansvaret for håndhævelsen af loven med dertil hørende muligheder for retsforfølgelse, hvis dømtede personer med opholdsforbud i det danske natteliv alligevel finder vej ind på serveringssteder.

Uklarheden i lovteksten om serveringsstedernes rolle og ageren i henhold til lovens intention gør således, at HORESTA ikke kan bakke op om ordlyden, som den fremgår her.

Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

cvr.nr. 17 01 48 11

Høj kompleksitet ved landsdækkende forbud

Når personer dømt for vold forbydes landsdækkende adgang til det danske natteliv, udløser det fx spørgsmål om, hvordan serveringssteder skal håndtere de personfølsomme oplysninger ved medarbejderes ophør, hvordan information om dømte personer formidles i organisationerne, samt hvordan det i praksis skal håndteres af medarbejderne i døren samt inde på serveringsstedet.

Der er allerede efter restaurationslovens § 31 mulighed for, at politiet kan give bestemte personer et såkaldt restaurantsforbud. Dette forbud bliver givet til bestemte personer, som forbydes adgang til bestemte restauranter, og de pågældende restauranter underrettes herom. Politiet kan tillige forbyde de pågældende indehavere at modtage disse personer som gæster. Reglerne indeholder også bestemmelser om tavshedspligt og videregivelse af oplysninger.

I nærværende udkast til lovtekst bliver et opholds- og adgangsforbud ganske omfattende og kan potentielt komme til at omfatte langt flere personer og restauranter. Det er således en yderst voldsom administrativ opgave at pålægge virksomhederne i deres daglige drift. En administrativ byrde de ikke kompenseres for, men skal indregne i den daglige driftsøkonomi.

For HORESTA er det afgørende, at serveringsstederne samt personale aldrig kan stilles ansvarlige for udmøntningen af loven og ej heller straffes, for fejl i håndhævelsen af lovens intention. Branchen vil gerne bistå politiet, men ønsker ikke at stå i en situation, der påfører virksomhederne en uønsket risiko for straf og uoverensstemmelser med landets retshåndhævende myndigheder.

Vi hæfter os særligt ved formuleringerne under 2.1.2 på side 11 i bemærkningerne til lovforslagets: *"Det overordnede ansvar for at håndhæve et opholdsforbud vil ligge hos politiet, men for at sikre effektiv håndhævelse finder Justitsministeriet det nødvendigt, at politiet kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af bestemte serveringssteder om, at en person har forbud mod at færdes og opholde sig på stedet. Videregivelsen må imidlertid kun ske i det omfang, det er nødvendigt for at håndhæve et forbud, og oplysningerne må kun behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelsen af forbuddet."*

Ud af ovenstående formuleringer kan man muligvis læse, at restauratørerne i dette tilfælde opfattes som en del af den udøvende magt, og det er en ganske uønsket position for aktørerne i erhvervet. Da det samtidig fremgår af lovforslagets side 70, [...] *"at enhver uberettiget videregivelse eller udnyttelse af oplysningerne kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder"*, skabes der med nærværende lovforslag en uriaspost for restauratørerne, der ydermere skal leve op til særlige krav, hvad angår opbevaring og håndtering af de modtagne oplysninger.

Da opholdsforbuddet samtidig er landsdækkende, øges kompleksiteten i opgaven yderligere, hvilket, som nævnt ovenfor, besværliggør administrationen af forbud mod ophold for de enkelte serveringssteder betragteligt.

Klare afgrænsninger af ansvarspådragelse for erhvervet

Det er HORESTAs klare anbefaling, at der ved udmøntningen af den kommende lovgivning arbejdes særdeles specifikt med at nedtone erhvervslivets rolle i håndhævelsen, og at restauratørernes rolle – i det omfang de skal have en rolle – præciseres i regler og bemærkninger. Danske restauratører bidrager gerne til danskernes tryghed, hvilket også er tilfældet i dag, men det er helt afgørende, at aktørerne ikke pålægges et ansvar, som aktørerne kan få svært ved i praksis at leve op til.

Der er derfor brug for en meget konkret afgrænsning af erhvervslivets ansvar i dette anliggende, og det bør ikke ligge de enkelte restauratører til last at ønske at bistå politiet.

Det er derfor HORESTAs klare forventning, at erhvervet inviteres til en drøftelse med Justitsministeriet om, hvori serveringsstedernes rolle i håndteringen af lovens formål består, samt at det tydeligt kommer til at fremgå af lovtæksten, at serveringssteder ikke kan stilles til ansvar for fejl i forbindelse med håndteringen af lovens formål herunder fx afvisning af dømte personer i det danske natteliv, samt tredjehånds videregivelse af personfølsomme oplysninger.

Med venlig hilsen

Annette Hyldebrandt
Chef for turisme- og oplevelsesøkonomi

**Hotel • Restaurant
& Turisterhvervet**

Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel +45 35 24 80 80
Fax +45 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

cvr.nr. 17 01 48 11

From: Mikkel Lindberg Laursen <mikl@humanrights.dk>
Sent: 11-02-2021 17:50:57 (UTC +01)
To: ÆPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Subject: Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud m.v.)

Til Justitsministeriet, Politikontoret

Se venligst vedhæftede høringssvar. Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-10-0606.

Med venlig hilsen
Mikkel Lindberg Laursen

MIKKEL LINDBERG LAURSEN
SPECIALKONSULENT, CAND.JUR.

MONITORERING
WILDERS PLADS 8K | 1403 KØBENHAVN K

TELEFON 3269 8888 | DIREKTE +45 9132 5719

mikl@humanrights.dk
MENNESKERET.DK | HUMANRIGHTS.DK

[TILMELD DIG VORES DANSKE NYHEDSBREV](#). 10 gange årligt giver vi dig nyt om instituttets viden og aktiviteter.
[SUBSCRIBE TO OUR ENGLISH NEWSLETTER](#). 10 times a year we brief you on new human rights knowledge and our activities.

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: politikontoret@jm.dk og llg@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325719
MIKL@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 21/00166-2

11. FEBRUAR 2021

HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN, LOV OM POLITIETS VIRKSOMHED OG RETSPLEJELOVEN

Justitsministeriet har ved e-mail af 14. januar 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

SAMMENFATNING

Med lovudkastet foreslås tre separate tiltag, der alle er en del af regeringens udspil ”tryghed for alle danskere”, som blev lanceret i oktober 2020.¹ De tre tiltag, som foreslås indført med dette lovudkast handler om forslag om at indføre forbud mod at deltage i nattelivet, mulighed for politiet til at udstede tryghedsskabende opholdsforbud og en mulighed for at beslaglægge genstande over for en sigtet person, der har gæld til det offentlige.

Instituttet fokuserer i dette høringssvar primært på den del af lovudkastet, der handler om muligheden for at indføre tryghedsskabende opholdsforbud, og kan sammenfatte sine væsentligste anbefalinger således:

Risiko for vilkårlighed

Det foreslås med lovudkastet at indføre regler i politiloven om, at politiet kan udstede forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang (forslag til politilovens § 6 b, stk. 1).

¹ Regeringen, Tryghed for alle danskere, oktober 2020, tilgængelig her, <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2020/10/Publikation-Tryghed-for-alle-danskere-8-oktober-2020.pdf>.

Det er instituttets opfattelse, at der med bestemmelsen om at udstede tryghedsskabende opholdsforbud kan lægges vægt på så mange forskelligartede og uafgrænsede forhold, at det er vanskeligt for et individ med rimelig sikkerhed at forudsige, hvornår dennes adfærd kan give anledning til et tryghedsskabende opholdsforbud.

Samtidig overlader det også efter instituttets opfattelse et så vidt skøn til politiet, at der er risiko for en vilkårlig anvendelse af bestemmelsen i praksis, som medvirker til at skabe en usikker og uklar retstilstand.

Det er endvidere ikke en betingelse for at udstede et opholdsforbud, at politiet først skal udstede og offentliggøre en advarsel om, at politiet kan udstede et forbud, hvis den utryghedsskabende adfærd fortsætter. Dette gør det tæt på umuligt for en person at forudsige, at dennes adfærd er med til at fastholde området i utryghed i den situation, hvor der endnu ikke er truffet og offentliggjort en beslutning om at udstede et opholdsforbud.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet indfører et krav om, at politiet forud for en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud, først skal udstede og offentliggøre en advarsel med angivelse af den observerede adfærd, der ligger til grund for advarslen.

Påtrængende samfundsmæssigt behov

Det er efter instituttets opfattelse særdeles uklart, hvor stort et samfundsmæssigt behov, der er for at give politiet mulighed for at udstede tryghedsskabende opholdsforbud.

Det er væsentligt klart at begrunde det samfundsmæssige behov, fordi én eller enkelte andre personers adfærd efter lovudkastet i praksis kan medføre, at flere hundrede personer hindres i at tage ophold i et område på grund af et forbud.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet i bemærkningerne til lovudkastet nærmere redegør for det påtrængende samfundsmæssige behov, der ligger til grund for at indføre muligheden for at udstede tryghedsskabende opholdsforbud.

Overtrædelse af opholdsforbud

Overtrædelse af et opholdsforbud foreslås straffet med en bøde på i udgangspunktet 10.000 kr. i førstegangstilfælde, og derefter med i udgangspunkt fængsel i 30 dage.

Det vil være strafbart at opholde sig i et område med et opholdsforbud på en måde, der ikke har en naturlig sammenhæng med områdets karakter. Det er op til politiet at foretage denne konkrete og skønsmæssigt prægede vurdering.

En straffebestemmelse skal som udgangspunkt være formuleret så præcist, at en person, blot ved at læse loven skal kunne få en sikker viden om, hvad der er forbudt og strafbart, og hvad der er tilladt.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet skriver ind i lovudkastets bemærkninger, at politiet ved udstedelse af et opholdsforbud er forpligtet til at definere, hvad der er et områdes karakter, og hvad der udgør en naturlig sammenhæng med denne.

Politiske forsamlinger

Det fremgår ikke af lovudkastet, om forsamlinger med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed undtagelsesvis kan få tilladelse til at opholde sig i et område, der er underlagt et tryghedsskabende opholdsforbud.

Forsamlinger med et ytringsformål, herunder politiske møder og demonstrationer, hører til kernen i forsamlingsfriheden. Sådanne forsamlinger bør derfor kunne undtages fra et opholdsforbud, såfremt de sædvanlige hensyn til trafik, offentlig orden, sikkerhed m.v. ikke står til hinder herfor.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet skriver ind i den foreslåede § 6 b, at forsamlinger med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed er undtaget fra et tryghedsskabende opholdsforbud i området.

Risiko for diskriminerende praksis

Lovforslaget er generelt formuleret og gælder for alle mennesker i Danmark. Det fremgår imidlertid klart af lovudkastets bemærkninger, at udkastet retter sig mod unge mænd/grupper af unge mænd.

Selvom hverken høringsbrevet eller lovudkastet nævner etnicitet eller national baggrund, er det på baggrund af den forudgående offentlige debat tydeligt, at den formodede etniske baggrund for de personer, der

antages at udvise en utryghedsskabende adfærd, er unge ”ikke-vestlige mænd” ofte bosat i udsatte boligområder.

Instituttet finder det afgørende, at de foreslåede lovændringer, herunder særligt forslagene om tryghedsskabende opholdsforbud og beslaglæggelse, ikke leder til diskriminerende efterforsknings- og tiltalepraksis.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at politiet sikrer, at håndhævelsen af de foreslåede lovbestemmelser ikke diskriminerer enkelte befolkningsgrupper på grund af for eksempel køn, nationalitet eller etnicitet.

Solnedgangsklausul og evaluering

Det er instituttets opfattelse, at der med de foreslåede regler om at indføre en ny bestemmelse i straffeloven, der giver mulighed for tryghedsskabende opholdsforbud, er tale om et vidtgående indgreb i retten til forsamlingsfrihed.

Politiet har samtidig et vidt skøn i vurderingen af, hvornår der skal gribes ind i borgernes ret til at forsamle sig ved at udstede et opholdsforbud, og hvornår der herefter skal straffes for overtrædelse af opholdsforbuddet.

Det er derfor vigtigt, at Folketinget holdes løbende orienteret om brugen af bestemmelserne i praksis, så Folketinget har mulighed for at tage stilling til behovet for reglerne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det skrives ind i bemærkningerne til lovudkastet, at Justitsministeriet efter en nærmere angiven periode foretager en evaluering af reglernes anvendelse i praksis, herunder med inddragelse af uafhængig bistand.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen indsætter en udløbsbestemmelse, således at reglerne ophører inden for en nærmere fastsat årrække, medmindre Folketinget beslutter at ophæve eller forlænge udløbsbestemmelsen.

Herunder følger instituttets bemærkninger i sin helhed:

TRYGHEDSSKABENDE OPHOLDSFORBUD

Det foreslås med lovudkastet at indføre regler i politiloven om, at politiet kan udstede forbud mod ophold på et bestemt sted, hvortil der er almindelig adgang (den foreslåede § 6 b, stk. 1).

Sådanne såkaldte tryghedsskabende opholdsforbud kan udstedes, hvis der i det pågældende område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området (§ 6 b, stk. 2).

Forbuddet meddeles i en periode på op til 30 dage, og kan forlænges med op til 30 dage ad gangen. Og det kan udformes, så det alene gælder for bestemte tidspunkter af døgnet (§ 6 b, stk. 4).

Beslutning om at udstede et opholdsforbud skal offentliggøres og indeholde en begrundelse samt en angivelse af det afgrænsede geografiske område og tidsrum (§ 6 b, stk. 5). Samtidig skal politiet ved skiltning på stedet gøre opmærksom på forbuddet (§ 6 b, stk. 6).

Overtrædelse af et forbud straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år (§ 6 b, stk. 3).

Udstedelse af et opholdsforbud kræver, at der i et område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som "er egnet til at skabe utryghed for personer, der bor eller færdes i området", og at et tryghedsskabende opholdsforbud vurderes at være egnet til at genskabe trygheden i området. Det fremgår videre, at det er op til politiet at foretage en vurdering af den konkrete situation i det pågældende område (de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.3.1).

Med en "gruppe af personer" menes et antal personer, der tilsammen udgør en gruppe. Her kan der blandt andet lægges vægt på antallet af personer, der er samlet, og om de udadtil fremstår som en gruppe. Efter omstændighederne vil 2-3 personer kunne anses for en gruppe, og adfærden blandt enkeltpersoner i en gruppe kan være tilstrækkeligt til, at det vurderes, at gruppens adfærd som sådan er egnet til at skabe utryghed – også selvom de øvrige personer i gruppen ikke udviser en utryghedsskabende adfærd (de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.3.1.1).

I lovbemærkningerne oplistes en lang række omstændigheder, der kan udgøre en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed. Det fremgår, at det ikke er et krav, at adfærden har en kriminel karakter. Eksempelvis nævnes en gruppes støjgener og/eller trafikale gener, indtagelse eller

påvirkning af rusmidler, medbringelse af muskelhunde m.v. Der kan også lægges vægt på dét, at personer i gruppen bærer rygmærker eller andre kendetegn, *der kan give den opfattelse*, at gruppen er en del af eller associeret med en bande eller kriminel gruppering.

Videre kan der lægges vægt på, om en eller flere af personerne tidligere er dømt for kriminalitet i det pågældende område, som er egnet til at skabe utryghed, og som *kan medvirke til* at fastholde området i utryghed. Det omhandler blandt andet straf for vold og trusler mod offentligt ansatte, deltagelse i slagsmål m.v. på offentligt sted, simpel vold, tyveri, hærværk, samt overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Det er ikke et krav, at der konkret skal være givet udtryk for en følelse af utryghed i forhold til gruppens adfærd fra andre personer i området. Det er heller ikke et krav, at flere personer i gruppen udviser en adfærd, der er egnet til at skabe utryghed – der kan således være tale om én person, der truer eller chikanerer forbipasserende, mens de øvrige personer i gruppen overværer handlingen (de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.3.1.2).

Det er ikke et krav, at politiet forinden beslutningen om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud skal have meddelt en forudgående advarsel, påbud eller på lignende måde forsøgt at dæmpe adfærden blandt personerne i gruppen – men sådanne omstændigheder vil kunne indgå i politiets vurdering af, om andre foranstaltninger end et opholdsforbud vil være mere egnet til at genskabe trygheden i området (de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.3.1.3).

RISIKO FOR VILKÅRLIGHED

Det foreslåede opholdsforbud vil indebære et indgreb i bevægelsesfriheden, som er beskyttet i artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention samt forsamlingsfriheden beskyttet i samme konventions artikel 11 og i grundlovens § 79. Derudover kan også den omstændighed, at politiet kan lægge vægt på en persons påklædning og derpå skildrede symboler have negative konsekvenser i forhold til ytringsfriheden, som er beskyttet i grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10. Indgreb kan retfærdiggøres, hvis det er lovligt, forfølger et anerkendelsesværdigt hensyn, og er nødvendigt og proportionalt.

Kravet om lovlighed indebærer, at et indgreb skal have et grundlag (hjemmel) i national ret, men også at national ret skal være rimelig

forudsigelig. Der stilles således krav til kvaliteten af lovgivningen, hvorefter en bestemmelse ikke må være for uklart afgrænset og efterlade et så vidt skøn, at der er risiko for en vilkårlig anvendelse. En sådan lovgivning er nemlig ikke så klar og præcis, at borgeren med rimelig sikkerhed kan forudsige sin retsstilling.²

Instituttet bemærker, at der som et moment for at nedlægge et opholdsforbud blandt andet kan lægges vægt på, om en eller flere af personerne tidligere er dømt for kriminalitet i det pågældende område, som er egnet til at skabe utryghed, og som *kan medvirke til at fastholde* området i utryghed. Derudover kan der også lægges vægt på ikke-kriminaliseret adfærd såsom påklædning, der ikke bærer ulovlige motiver, men som *kan give den opfattelse*, at gruppen er en del af eller associeret med en bande eller kriminel gruppering, støjgener og/eller trafikale gener, indtagelse eller påvirkning af rusmidler m.v. Det er endvidere tilstrækkeligt, at kun én person i en gruppe opfører sig utryghedsskabende, og det er ikke et krav, at der konkret skal være givet udtryk for en følelse af utryghed i forhold til gruppens adfærd fra andre personer i området.

Det er instituttets opfattelse, at der efter bestemmelsen kan lægges vægt på så mange forskelligartede og uafgrænsede forhold, at det er vanskeligt for et individ med rimelig sikkerhed at forudsige, hvornår dennes adfærd kan give anledning til et tryghedsskabende opholdsforbud.

Derudover definerer lovudkastet ikke klart, hvornår et område er "utrygt". Det er endvidere ikke en betingelse for at udstede et opholdsforbud, at politiet først skal udstede og offentliggøre en advarsel om, at politiet kan udstede et forbud, hvis den utryghedsskabende adfærd fortsætter. Dette gør det tæt på umuligt for en person at forudsige, at dennes adfærd er med til at fastholde området i utryghed i den situation, hvor der endnu ikke er truffet og offentliggjort en beslutning om at udstede et opholdsforbud.

Derudover er det ikke nærmere eksemplificeret eller afgrænset i lovbemærkningerne, hvornår støjgener, trafikale gener og indtagelse eller påvirkning af rusmidler transformeres fra at være en almindelig og tålelig irritation til at være utryghedsskabende.

Denne store mængde af uafgrænsede forhold, som politiet kan lægge vægt på i deres vurdering af, om der er tale om en utryghedsskabende

² Se Jens Elo Rytter, *Individets Grundlæggende Rettigheder*, 4. udgave, 2021, side 96ff.

adfærd, overlader også efter instituttets opfattelse et så vidt skøn til politiet, at der er risiko for en vilkårlig anvendelse af bestemmelsen i praksis. Dette er yderligere med til at skabe en usikker og uklar retstilstand.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet indfører et krav om, at politiet forud for en beslutning om at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud, først skal udstede og offentliggøre en advarsel med angivelse af den observerede adfærd, der ligger til grund for advarslen.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet i lovudkastet definerer, hvornår et område er "utrygt", samt tydeliggør, herunder med eksempler, hvor store gener én person eller flere personer i en gruppe skal forårsage, før politiet kan udstede et tryghedsskabende opholdsforbud.

HENSYN TIL SOCIALT UDSATTE PERSONER

Det fremgår ikke af lovbemærkningerne, hvilket hensyn, der skal tages over for socialt udsatte personer, der er særligt sårbare på grund af misbrug af rusmidler, psykiske lidelser, hjemløshed m.v., og som er i risiko for at blive stigmatiseret. Visse af disse personer kan være udfordret i ikke at have en adfærd, der vurderes som værende "utryghedsskabende" efter de gældende lovbemærkninger.

Eksempelvis nævnes støjgener, trafikale gener, indtagelse eller påvirkning af rusmidler samt chikanerende ytringer som adfærd, der er egnet til at skabe utryghed.

Det fremgår heller ikke, om politiet skal være tilbageholdende med at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud i et område, der udgør mødesteder for eksempelvis hjemløse personer.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet skriver ind i lovbemærkningerne, at politiet i deres vurdering af én eller flere personers adfærd skal tage særligt hensyn, hvis disse udviser symptomer på eller adfærd i forhold til hjemløshed, misbrug af rusmidler, psykiske lidelser m.v.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet skriver ind i lovbemærkningerne, at politiet skal være tilbageholdende med at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud i et område, hvis politiet har kendskab til, at området anvendes som mødested af hjemløse personer.

UNDTAGELSE I FORHOLD TIL POLITISKE FORSAMLINGER M.V.

Det fremgår ikke af lovudkastet, om forsamlinger med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed undtagelsesvis kan få tilladelse til at opholde sig i et område, der er underlagt et tryghedsskabende opholdsforbud.

Forsamlinger med et ytringsformål, herunder politiske møder og demonstrationer, hører til kernen i forsamlingsfriheden. Sådanne forsamlinger bør derfor kunne undtages fra et opholdsforbud, såfremt de sædvanlige hensyn til trafik, offentlig orden, sikkerhed m.v. ikke står til hinder herfor. Stedet for en demonstration kan nemlig være afgørende i forhold til eksempelvis en demonstrations gennemslagskraft, hvorfor et opholdsforbud i området omkring en bestemt myndighed kan påvirke forsamlingsfriheden negativt.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet skriver ind i ordlyden af den foreslåede § 6 b, at forsamlinger med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed er undtaget fra et tryghedsskabende opholdsforbud i området.

PÅTRÆNGENDE SAMFUNDSMÆSSIGT BEHOV

Det fremgår af lovbemærkningerne, at formålet med indførelsen af en mulighed for at udstede et tryghedsskabende opholdsforbud er at give politiet et nyt værktøj til at sætte effektivt ind over for grupper af personer, der skaber utryghed i et område.

Det fremgår også, at det er et problem, ”at grupper af ofte unge mænd samles på bestemte steder i det offentlige rum og med deres adfærd og fremtoning skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende i området. Der har i alt for lang tid været eksempler på den form for uacceptabel adfærd, og det er helt centralt, at vi som samfund kommer denne utryghedsskabende adfærd til livs, så borgerne kan færdes trygt overalt, herunder i parker, på bytorve og på tog- og rutebilstationer, hvor der desværre er set flere eksempler på utryghedsskabende adfærd” (de almindelige bemærkninger, punkt 1).

Rigspolitiet oplyser, at politiet ser eksempler på, at grupper i nogle tilfælde består af personer med en eventuel løseret tilknytning til bander eller kriminelle grupperinger i øvrigt. I disse tilfælde indebærer gruppens tilstedeværelse i eksempelvis de særligt udsatte boligområder en risiko for, at særligt yngre personer kan blive påvirket til at vælge en kriminel løbebane – i værste fald tilslutte sig en bande eller kriminel gruppering (de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.2).

Kravet om proportionalitet kræver, at der ved et indgreb i eller begrænsning af et individs rettigheder skal være et rimeligt forhold mellem det, der opnås ved at begrænse rettigheden, og den indskrænkning i rettigheden, der påføres individet. Dette indebærer blandt andet også, at indgrebet skal være begrundet i et påtrængende samfundsmæssigt behov – uanset om der foreligger et anerkendelsesværdigt formål.³

Det fremgår ikke af udkastet, hvor mange personer og grupper, som efter politiets skøn er utryghedsskabende. Det fremgår heller ikke, om der er lavet konkrete undersøgelser, der viser, at de omtalte personer og grupper giver anledning til utryghed. Det er derfor efter instituttets opfattelse særdeles uklart, hvor stort et samfundsmæssigt behov, der er for at give politiet mulighed for at udstede tryghedsskabende opholdsforbud.

Det er væsentligt klart at begrunde det samfundsmæssige behov, fordi én eller enkelte andre personers adfærd efter lovudkastet i praksis kan medføre, at flere hundrede personer hindres i at tage ophold i et område på grund af et forbud.

Instituttet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af politiets seneste tryghedsundersøgelse fra marts 2020, at 85,6 procent af borgerne følte sig trygge i deres nabolag i 2019.⁴

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet i bemærkningerne til lovudkastet nærmere redegør for det påtrængende samfundsmæssige behov, der ligger til grund for at indføre muligheden for at udstede tryghedsskabende opholdsforbud.

OVERTRÆDELSE AF OPHOLDSFORBUD

Det foreslås med lovudkastet, at overtrædelse af et opholdsforbud straffes med en bøde på i udgangspunktet 10.000 kr. i førstegangstilfælde, og at andengangstilfælde og derover i

³ Se Jens Elo Rytter, *Individets Grundlæggende Rettigheder*, 4. udgave, 2021, side 100ff.

⁴ Rigspolitiet, *Politiets Tryghedsundersøgelse*, marts 2020, side 9. Tilgængelig på: <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/tryghedsundersogelse/politiets-tryghedsundersogelse-2019.pdf?la=da&hash=60E2232CBFE29B39F0A72DDC4EE2BF16E2FE2E83>.

udgangspunktet straffes med fængsel i 30 dage (de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.3.4.2).

Det fremgår samme sted i lovudkastet, at det vil være strafbart at opholde sig i et område, hvor der er udstedt et tryghedsskabende opholdsforbud, medmindre der er tale om almindelig færden i området.

Almindelig færden skal forstås som tilstedeværelse i et forbudsområde, som under normale omstændigheder ville opfattes som naturligt i forhold til området. Det afgørende er, om tilstedeværelsen i området har en naturlig sammenhæng med områdets karakter (de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.3.2.2).

Der gives herefter samme sted i lovudkastet en række eksempler på, hvornår noget udgør almindelig færden (og således er tilladt), og hvornår noget udgør et strafbart ophold i området.

Sådanne eksempler ændrer ikke på, at politiet har et vidt skøn ved vurderingen af, hvad der udgør en naturlig sammenhæng med områdets karakter, og hvornår en persons tilstedeværelse i et område ikke opfylder dette krav.

Det følger af det straffe- og menneskeretlige legalitetsprincip, at der skal være klar hjemmel for at pålægge en person straf, jf. blandt andet artikel 7 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

En straffebestemmelse skal som udgangspunkt være formuleret så præcist, at en person, blot ved at læse loven skal kunne få en sikker viden om, hvad der er forbudt og strafbart, og hvad der er tilladt.⁵

Det er en konkret og skønsmæssigt præget vurdering, hvad der er et områdes karakter, og hvad der udgør en naturlig sammenhæng med denne.

Det stiller efter instituttets opfattelse skærpede krav til politiet om ved udstedelsen af et opholdsforbud klart at definere, hvad der er det omfattede områdes karakter, og hvad der i det konkrete område udgør en naturlig sammenhæng med denne karakter, så det står klart for enhver, hvad der er strafbart i det pågældende område.

⁵ Se Trine Baumbach, Det strafferetlige legalitetsprincip – hjemmel og fortolkning, DJØF, 2008, s. 157.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet skriver ind i lovudkastets bemærkninger, at politiet ved udstedelse af et opholdsforbud er forpligtet til at definere, hvad der er områdets karakter, og hvad der udgør en naturlig sammenhæng med denne.

FORBUD MOD AT FÆRDES I NATTELIVET

Det foreslås med lovudkastet at indføre regler i straffeloven om, at personer, der er dømt for visse former for kriminalitet i nattelivet, i en periode på op til to år kan få forbud mod i tidsrummet fra kl. 24 til kl. 5 at færdes og opholde sig på serveringssteder, hvorfra der foregår salg af stærke drikke til nydelse på eller ved salgsstedet, og hvortil der er offentlig adgang, og i nattelivszoner (den foreslåede § 79 c, stk. 1 og stk. 2).

POLITIETS ADGANG TIL AT VIDEREGIVE PERSONOPLYSNINGER

Det fremgår af udkastet, at politiet efter den foreslåede ændring af straffeloven kan videregive oplysninger til indehavere og bestyrere af bestemte serveringssteder samt dørmænd om, at en person har forbud mod at færdes og opholde sig på et sted (den foreslåede § 79 c, stk. 5).

Det fremgår videre, at videregivelse kun må finde sted, når det er nødvendigt for at håndhæve et forbud, og at oplysninger kun må behandles af modtagerne i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til håndhævelsen af forbuddet (de almindelige bemærkninger, punkt 2.1.3.5).

Politiet vil alene kunne videregive oplysninger om den dømtes navn, den dømtes billede og om forbuddets tidsmæssige udstrækning. Oplysninger om det konkrete strafbare forhold, der ligger til grund for forbuddet, vil ikke kunne videregives. Det fremgår, at modtagerne har tavshedspligt, hvorfor en manglende overholdelse af denne, kan straffes med bøde- eller fængselsstraf efter straffeloven.

Instituttet ønsker at bemærke, at det ikke fremgår af lovbemærkningerne i hvilke tilfælde, det er henholdsvis nødvendigt og unødvendigt for modtagerne af oplysningerne at behandle dem. Sådanne eksempler vil gøre det mere gennemskueligt, hvornår man som modtager må behandle oplysningerne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet i lovbemærkningerne opstiller eksempler på, hvornår det er henholdsvis ikke er nødvendigt for modtagerne at behandle oplysninger om forbud mod at færdes i nattelivet.

FORBUD MOD DISKRIMINATION

Forbuddet mod diskrimination står centralt i menneskeretten. En lang række af menneskerettighedskonventionerne indeholder et forbud mod diskrimination i forhold til konventionernes rettigheder på baggrund af blandt andet nationalitet, etnicitet, køn, alder, social oprindelse eller anden status. Forskelsbehandling af eksempelvis personer med etnisk minoritetsbaggrund i forhold til personer med etnisk dansk baggrund skal derfor ske på et sagligt grundlag, og forskelsbehandlingen skal stå i rimeligt forhold til det forfulgte formål. Forbuddet mod diskrimination omfatter både direkte og indirekte diskrimination, og uanset om diskrimination sker på baggrund af lovgivning eller administrativ praksis.

RISIKO FOR DISKRIMINERENDE PRAKSIS

Lovudkastet er generelt formuleret og gælder for alle mennesker i Danmark. Der er således ingen direkte forskelsbehandling i de foreslåede lovændringer. Det fremgår af lovudkastets bemærkninger om tryghedsskabende opholdsforbud, at regeringen ønsker at sætte ind mod grupper af især unge mænd, som samles på bestemte steder i det offentlige rum og med deres adfærd og fremtoning skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende i området (de almindelige bemærkninger, punkt 1). Det fremgår således klart af lovudkastets bemærkninger, at lovforslaget retter sig mod unge mænd/grupper af unge mænd.

Selvom hverken høringsbrevet eller lovudkastet nævner etnicitet eller national baggrund, er det på baggrund af den forudgående offentlige debat tydeligt, at den formodede etniske baggrund for de personer, der antages at udvise en utryghedsskabende adfærd, er unge "ikke-vestlige mænd" ofte bosat i udsatte boligområder.⁶

Instituttet finder det imidlertid afgørende, at de foreslåede lovændringer, herunder særligt forslagene om tryghedsskabende opholdsforbud og beslaglæggelse, ikke leder til diskriminerende efterforsknings- og tiltalepraksis.

⁶ Se statsministerens tale ved Folketingets åbning den 6. oktober 2020, tilgængelig her, <https://www.stm.dk/statsministeren/taler/statsminister-mette-frederiksens-tale-ved-folketingets-aabning-den-6-oktober-2020/>, og justitsministerens tale ved pressemødet om nye tiltag mod utryghedsskabende adfærd den 8. oktober 2020, tilgængelig her, <https://nyheder.tv2.dk/2020-10-08-pressemoeede-om-utryghedsskabende-adfaerd>.

Grupper, der samles og udviser chikanøs eller truende adfærd, som sådan skaber utryghed blandt beboere i det offentlige rum, skaber utvivlsomt ordensmæssige problemer, som politiet skal bidrage til at løse. Omvendt må en målrettet indsats ikke betyde, at der opstår diskrimination i anvendelsen af bestemmelserne om tryghedsskabende opholdsforbud og beslaglæggelse, således at handlinger foretaget af unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund medfører strafpåstand i tilfælde, hvor sådanne overtrædelser ikke ville medføre strafforfølgning af etnisk danske unge mænd i en tilsvarende situation. En sådan situation vil være i strid med diskriminationsforbuddet i menneskeretten.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at politiet sikrer, at håndhævelsen af de foreslåede lovbestemmelser ikke diskriminerer enkelte befolkningsgrupper på grund af for eksempel køn, nationalitet eller etnicitet.

KØNSNEUTRAL LOVGIVNING

Flere steder i lovudkastets anvendes kønsbestemte stedord. Det fremgår således eksempelvis af lovudkastet, at når politiet eksempelvis mistænker, sigter og giver en person, der har været hånende og truende, en bøde, og samtidig kan se at personen åbenbart er i besiddelse af værdigenstande på trods af, at *han* har gæld til det offentlige, skal politiet kunne gribe ind (de almindelige bemærkninger, punkt 2.3.2).

Endvidere fremgår det af lovudkastet, at det normalt vil være op til den, der har værdigenstande på sin person, at godtgøre, at *han* ikke ejer dem, og at de derfor ikke kan beslaglægges som gods (de almindelige bemærkninger, punkt 2.3.3).

Instituttet bemærker, at Statsministeriet ved cirkulæreskrivelse af 5. december fra 1980 henstillede til at anvende kønsneutrale betegnelser i alle lovforslag, ændringslove, bekendtgørelser, cirkulærer og andre administrative bestemmelser.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at lovudkastet tilrettes i overensstemmelse med Statsministeriets cirkulæreskrivelse af 5. december 1980.

Instituttet bemærker samtidig, at der ikke er foretaget en vurdering af lovudkastets ligestillingsmæssige konsekvenser til trods for, at der to

steder i lovudkastet henvises til, at det er grupper af ofte unge mænd, der skaber problemer (de almindelige bemærkninger, punkt 1 og 2.2.2).

SOLNEDGANGSKLAUSUL OG EVALUERING

Det er instituttets opfattelse, at der med de foreslåede regler om at indføre en ny bestemmelse i straffeloven, der giver mulighed for tryghedsskabende opholdsforbud, er tale om et vidtgående indgreb i retten til forsamlingsfrihed og retten til bevægelsesfrihed.

Politiet har i den forbindelse et vidt skøn i vurderingen af, hvornår der skal gribes ind i borgernes ret til at forsamle sig ved at udstede et opholdsforbud, og hvornår der herefter skal straffes for overtrædelse af at opholdsforbud.

Det er derfor vigtigt, at anvendelsen af reglerne i praksis ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at opnå formålet, herunder ved at føre til diskriminerende efterforsknings- og tiltalepraksis.

Det er derfor vigtigt, at Folketinget holdes løbende orienteret om brugen af bestemmelserne i praksis, så Folketinget har mulighed for at tage stilling til behovet for reglerne.

En evaluering er nyttig til at synliggøre reglernes anvendelse i praksis og er vigtig for at vurdere det eventuelle fremtidige behov for reglerne, ligesom en evaluering kan være en god anledning til at få en uafhængig vurdering af reglernes indvirkning på de berørte personers rettigheder.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det skrives ind i bemærkningerne til lovudkastet, at Justitsministeriet efter en nærmere angiven periode foretager en evaluering af reglernes anvendelse i praksis, herunder med inddragelse af uafhængig bistand.

Folketinget bør endvidere løbende vurdere, om det er nødvendigt at opretholde adgangen til at foretage vidtgående indgreb i forsamlings- og bevægelsesfriheden. Derfor bør der indsættes en udløbsbestemmelse (såkaldt "solnedgangsklausul") om, at reglerne ophører inden for en nærmere bestemt årrække.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen indsætter en udløbsbestemmelse, således at reglerne ophører inden for en nærmere fastsat årrække, medmindre Folketinget beslutter at ophæve eller forlænge udløbsbestemmelsen.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-10-0606.

Med venlig hilsen

Christoffer Badse

AFDELINGSLEDER - MONITORERING

From: Malene Welin <MWA@domstol.dk>
Sent: 12-02-2021 14:17:54 (UTC +01)
To: Katrine B. B. Eriksen <KAE@domstol.dk>; fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>; 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; Alex Elisiussen <AEL@domstol.dk>; Anni Højmark <ANNIH@domstol.dk>; Betina Heldmann <BJH@domstol.dk>; Bodil Ruberg <RUBERG@domstol.dk>; Christian Lundblad <CHL@domstol.dk>; Christian Schou <chri@domstol.dk>; Elisabet Michelsen <ELMI@domstol.dk>; Helle Bertung <HelleBertung@VestreLandsret.dk>; Henning Larsen <HLA@domstol.dk>; Henrik Agersnap <HAG@domstol.dk>; Henrik Engell Rhod <HER@domstol.dk>; Henrik Johnsen <HJ@domstol.dk>; Jørgen Lougart <JLO@domstol.dk>; Karen Thegen <KATH@domstol.dk>; Laila Nitschke <lanit@domstol.dk>; Malene Urup <MAUR@domstol.dk>; Margit Østergaard Laub <MGL@domstol.dk>; Marie Louise Klenow <MLK@domstol.dk>; Martin Møller-Heuer <MARH@domstol.dk>; Niels Otto Jensen <NOJ@domstol.dk>; Steen Friis Nielsen <SFN@domstol.dk>; Susanne Skotte Wied <WIED@domstol.dk>; Søren Axelsen <SAX@domstol.dk>; Sørup Hansen <SSHA@domstol.dk>; Trine Poulsen <Tripo@domstol.dk>; Vagn Kastbjerg <VAKA@domstol.dk>
Subject: Høringssvar - J.nr. 2020-10-0606

Med venlig hilsen

Malene Welin
kontorfuldmægtig

Københavns Byret
Administrationsafdelingen
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.

H +45 9968 7000
D +45 9968 7015
@ mwa@domstol.dk
www.kobenhavnsbyret.dk

Justitsministeriet

Sendt pr. mail til: politikontoret@jm.dk; llg@jm.dk

Præsidenten

Domhuset, Nytorv 25

1450 København K.

Tlf. 99 68 70 15

CVR 21 65 95 09

adm.kbh@domstol.dk

J.nr. 9099.2021.10

Den 9. februar 2021

+

Ved en mail af 14. januar 2021 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Jeg skal i den anledning på vegne af byretspræsidenterne oplyse, at byretterne kan henholde sig til udtalelsen fra henholdsvis Østre Landsret og fra Dommerforeningen.

Af bemærkningerne side 62 fremgår, at "der normalvis vil skulle være tale om betinget eller ubetinget frihedsstraf på 30 dage eller derover, før et opholdsforbud er relevant. Opholdsforbud vil dog også efter omstændighederne kunne være relevant, hvis der idømmes en lavere straf, men hvor der f.eks. er tale om, at den pågældende gentagne gange tidligere er dømt for ligeartet kriminalitet eller for kriminalitet, der er begået i nattelivet". Det medfører, at spørgsmålet om opholdsforbud skal vurderes i et meget betydeligt antal sager. Der er heller ingen tvivl om, at det for den enkelte, der pålægges et landsdækkende opholdsforbud, vil blive opfattet som et meget tyngende indgreb. Det må derfor forventes, at behandlingen af spørgsmålet i retten vil blive ganske tidskrævende og forlænge den tid, der skal afsættes til behandlingen af den enkelte sag.

Byretterne ønsker ikke i øvrigt at udtale sig om forslaget.

Der henvises til J.nr. 2020-10-0606.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Søren Axelsen', written over the printed name.

From: Peter Trudsø <pt@strafferetsadvokaten.dk>
Sent: 11-02-2021 20:26:58 (UTC +01)
To: £Politikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>
Cc: Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Subject: Høringssvar vedhæftes - 2020-10-0606

Med venlig hilsen/ Best regards

Peter Trudsø, advokat (H)
Farvergade 27 D, 1.
1463 København K

0045 28136495 (iMessage, Whatsapp, Viber, Signal)
pt@strafferetsadvokaten.dk (sikker mail)
www.strafferetsadvokaten.dk

LANDSFORENINGEN af
FORSVARSADVOKATER

Justitsministeriet

politikontoret@jm.dk

llg@jm.dk

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudsø

Farvergade 27 D, 1. sal

1463 København K

28 13 64 95

pt@strafferetsadvokaten.dk

www.lffa.dk

11. februar 2021

2020-10-0606, Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande)

Justitsministeriet har den 14. januar 2021 sendt ovennævnte i høring til bl.a. Landsforeningen af Forsvarsadvokater (LFFA).

Høringen har været drøftet på et møde i LFFA's bestyrelse.

Det foreslås, at overtrædelse af et opholdsforbud efter den foreslåede bestemmelse i § 79 c, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Det foreslås derudover, at overtrædelse af et opholdsforbud skal kunne straffes, hvis overtrædelsen er begået ved grov uagtsomhed eller forsætligt. Det forudsættes i den forbindelse, at straffen for overtrædelse af et opholdsforbud i førstegangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til bøde på 10.000 kr. og i andengangstilfælde som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 30 dage.

LFFA finder, at det er betænkeligt at kriminalisere overtrædelse af opholdsforbud, der ikke er begået med forsæt. Grov uagtsomhed bør ikke kriminaliseres, idet straf må forudsætte, at det er tydeligt og klart for den enkelte, at opholdsforbuddet overtrædes.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

From: Sekretær <sekretaer.retspolitik@gmail.com>
Sent: 11-02-2021 15:25:00 (UTC +01)
To: £Politikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Subject: Retspolitisk Forenings høringsvar - vedr. opholdsforbud mm. - att. j. nr. 2020-10-0606

Til Justitsministeriet.

Hermed fremsendes Retspolitisk Forenings høringsvar til *Høring over forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande)* - ministeriets j. nr. 2020-10-0606 - med svarfrist d. 11. februar 2021.

Dette svar er fremsendt pr. mail til: politikontoret@jm.dk og llg@jm.dk.

Se venligst vedhæftede høringsvar.

Med venlig hilsen

Celina Justiva

Sekretær og bestyrelsesmedlem

Retspolitisk Forening

www.retspolitik.dk

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til Justitsministeriet

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande)

Høringsbrev af 14. januar 2021 - med svarfrist 11. februar 2021.

Svar fremsendt pr. mail til politikontoret@jm.dk og llg@jm.dk, att. sagsnr. 2020-10-0606.

Indledende bemærkninger

Retspolitisk Forening har vanskeligt ved overhovedet at se nogen saglig mening med lovforslaget, der ikke hviler på nogen dokumentation, men på "historier", dvs. diverse reportager i medierne.

Det fremgår af bemærkningerne side 7, at "Danskernes tryghed er afgørende for regeringen". Heri kan næppe nogen være uenig, men som politisk signal kan den slags tomme paradeudsagn næppe danne grundlag for en så indgribende lovgivning. Dette så meget mere som udsagnet, hvis det skal tages bogstaveligt og gives tilsvarende substans, er af så diskriminatorisk karakter, at dets gennemførelse ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser. Vi må naturligvis ikke indrette vores lovgivning på dette område, så der ikke tages hensyn til trygheden i det offentlige rum i Danmark også for personer af anden nationalitet end dansk, der opholder sig lovligt på vores territorium.

Opholdsforbud og forbud mod deltagelse i nattelivet

For så vidt angår tryghedsskabende opholdsforbud og forbud mod deltagelse i nattelivet, er der i øvrigt som anført i bemærkningerne allerede hjemmel i straffelovens § 79 a og b til at idømme opholdsforbud, jf. side 8. Man skulle på den baggrund formode, at de gældende bestemmelser måtte være tilstrækkelige til at værne om den personlige tryghed.

Lovforslagets § 2 nr. 1 (ny bestemmelse i politilovens § 6) tilsigter, jf. bemærkningerne side 26, at et forbud kan udstedes, hvis der i det pågældende område udvises en adfærd af en gruppe af personer, som er egnet til at skabe utryghed for andre, der bor eller færdes i området. Her er det altså situationer, hvor den enkelte polititjenestemand skal kunne vurdere, hvorvidt en gruppe personer optræder på en

sådan måde, der er egnet til at skabe utryghed. I betragtning af, at der er tale om et indgreb i opholds- og bevægelsesfriheden, er dette skøn, som jo skal være baseret på en saglig begrundelse, en voldsom opgave for politipersonalet. Retspolitisk Forening skal foreslå, at bestemmelsen udgår af forslaget, subsidiært, at politiet i en sådan situation skal indbringe forbuddet for retten.

Udlæg i beslaglagte genstande

Lovforslagets § 3 nr. 1 om ændring af rpl. § 495 stk. 1 om "...udlæg i beslaglagt gods, der er i politiets besiddelse, for krav, der er under inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden" er i bemærkningerne begrundet med at "Regeringen vil ikke acceptere, at personer, der er i politiets søgelys, og som har gæld til det offentlige, samtidig ejer og omgiver sig med dyre statussymboler, eksempelvis biler, smykker, mobiltelefoner, beklædningsgenstande mv."

Man må nærmest tro, at den persongruppe, der tilsigtes omfattet af denne bestemmelse, er personer mistænkt for økonomisk kriminalitet i den tunge kategori eller alvorlig narkokriminalitet. Når man betænker, at lovforslaget er udarbejdet for at styrke politiets arbejde med at begrænse og forebygge utryghedsskabende adfærd, får man imidlertid en tydelig fornemmelse af, at det mere drejer sig om, at personer, som har gæld til det offentlige, udadtil skal udvise en dertil passende (ydmyg) opførsel. At sådanne begrundelser kan optræde i et lovforslag udarbejdet af et ministerium på vegne af en regering, forekommer nærmest pinligt. Også dette forslag bør udgå.

København, den 11. februar 2021

Bjørn Elmquist

Formand

Leif Hermann

Høringsudvalgsmedlem

From: Ask Svejstrup <ask@sandudvalg.dk>
Sent: 11-02-2021 14:19:41 (UTC +01)
To: Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>; fPolitikontoret (951s13)
<Politikontoret@jm.dk>
Cc: Sara Thormar <sara@sandudvalg.dk>; Sofie Bay-Petersen <sofie@sandudvalg.dk>
Subject: Sagsnummer 2020-10-0606

Vedhæftet SANDs høringssvar.

Med venlig hilsen

Ask Svejstrup, Sekretariatsleder
SAND – De hjemløses landsorganisation
Sundholmsvej 34, st.
2300 København S
Tel. 89937060
Mobil 20987921
ask@sandudvalg.dk

Justitsministeriet
Att. politikontoret@jm.dk og llg@jm.dk
Sagsnummer 2020-10-0606.

SAND
De hjemløses landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.
2300 København S

Tlf. 8993 7060
CVR. 2926 2403

sand@sandudvalg.dk
www.sandudvalg.dk

København 11. februar 2021

Høringssvar til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande)

Indledningsvist skal vi bemærke, at det er SANDs helt grundlæggende holdning, at ingen mennesker skal tvinges til at leve på gaden i Danmark.

Vi er opmærksomme på, at loven ikke specifikt er rettet mod hjemløse men en generel erfaring SAND har gjort sig, er at opholdsforbud, zoneforbud, mm., der er lavet for at ramme en speciel målgruppe, ender med at ramme hjemløse. Hjemløse er ofte plaget af store sociale og/eller psykiske problemer. Hjemløse kan have en adfærd, der kan tolkes som noget der skaber utryghed, men ofte er det en del af den diagnose eller adfærdsmæssige problemstilling som gør at de er hjemløse.

Hvis politiet bortviser hjemløse, sender man dem direkte ud i ensomhed og væk fra det miljø, hvor de har deres hverdag og hvor de trives. Det er uvist om det vil få andre borgere til at føle sig mere trygge, men det er sikkert og vist, at de hjemløse forbuddet omfatter, vil føle sig mindre trygge.

Det tryghedsskabende opholdsforbud

SAND er meget bekymret for at vurderingen af hvor vidt borgere skal have et opholdsforbud alene lægges hos politiet.

Politiet fik en tilsvarende opgave ifm. udstedelse af zoneforbud og lejrforbud. De sager der blev indbragt for domstolene, viser med stor tydelighed, at politiets vurderinger ikke lå i tråd med intentionen i lovgivningen. Dette kan ikke alene tilskrives almindelige politibetjentes manglende evne til at foretage juridiske tolkninger. Det skal i høj grad tilskrives at lovgivningen på området var uklar; væsentlige begreber som "utryghedsskabende", "lejr", "permanent" osv. er ikke præciseret. Vi ser samme mulighed for (fejl-)fortolkninger i nærværende lovforslag.

Desuden går man på kompromis med borgernes retssikkerhed, da et forbud, som der lægges op til i loven, ikke kan ankes. Der bør være en klageinstans som kan vurdere om politiets vurdering er korrekt eller om der kan

være omstændigheder der gør, at man bør gå mildere til værks overfor den enkelte borger.

SAND finder det samtidig bekymrende at et opholdsforbud gives i måneder ad gangen og kan forlænges uden mulighed for at få en klageinstans ind over. Politiet sidder enevældigt og beslutter om en borger kan komme tilbage.

SAND er igen bekymret for den udvidet mulighed der gives til politiet, for at et forbud omfatter fx at kunne opholde sig i nattelivet eller at en større gruppe kan straffes med opholdsforbud selvom det kun er en person der har udvist utryghedsskabende opførsel. Forbuddet kan ramme særdeles uhensigtsmæssigt og ramme uskyldige mennesker som er på det forkerte tidspunkt på det forkerte sted. Igen mangler borgerens retssikkerhed når man kigger på den enkelte borgers fortsæt til overtrædelsen.

Slutteligt vil vi igen påpege, at sociale problemer ikke løses ved at kriminalisere en gruppe borgere. De løses ved at lave sociale initiativer.

Med venlig hilsen

SAND – De hjemløses landsorganisation

From: SOS Racisme Danmark <sosracisme.dk@gmail.com>
Sent: 11-02-2021 23:24:14 (UTC +01)
To: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Subject: Uopfordret hørings svar fra SOS Racisme, sagsnr.: 2020-10-0606

Til Justitsministeriet
att. politikontoret@jm.dk og Lasse Lykke Gregersen llg@jm.dk !

Hermed fremsendes hørings svar på: sags nr. 2020-10-0606 :
Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Vi vil bede om en kvittering for modtagelse.

**Venlig hilsen,
Anne Nielsen, SOS Racisme**

SOS Racisme
Nørre Allé 7
2200 København N.

København, d. 11. februar 2021

Uopfordret høringsvar fra SOS Racisme vedr. sagsnr.: 2020-10-0606

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Til Justitsministeriet
att. politikontoret@jm.dk og Lasse Lykke Gregersen llg@jm.dk

SOS Racisme vil bede om i fremtiden at få tilsendt alle lovforslag der handler om stramninger af udlændingeregler i høring.

SOS Racisme er imod alle delene i det fremsatte lovforslag. Selv om der i lovforslaget ikke er nævnt noget om etniske minoriteter, er i alt fald den del af lovforslaget, som omhandler såkaldt "tryghedsskabende opholdsforbud" møntet især på unge mænd fra etniske minoriteter. Det blev det i statsministerens åbningstale til Folketinget 6. oktober 2020. Lovforslaget er efter SOS Racismes mening og opfattelse beregnet på at kunne pålægge **unge mænd med minoritetsbaggrund** – uanset statsborgerskab – kæmpestore straffe for at opholde sig på et almindeligt sted, hvor der tidligere har været en gruppe samlet, og **før en eventuel dom kunne beslaglægge deres dynejakker (dyre jakker?) eller andre værdier pga. utryghedsskabende adfærd**. Denne del indgår tillige med en anden del som omhandler forbud mod at færdes mellem kl. 24 og kl. 05 i en nattelivszone, hvis man er dømt for vold i nattelivet i en tidsbegrænset periode på 1- 2 år efter dommen.

Afsnittet om lovforslaget i statsministerens åbningstale er gengivet efter høringsvaret. Det virker demagogisk al den stund, at det på ubalanceret vis fremhæver etniske minoritetsdrengene som forkerte, da 20% af dem åbenbart før de var 21 år havde en dom for kriminalitet, og det var hyppigere end blandt den øvrige befolkning. Med lovforslaget vil regeringen gøre endnu flere med minoritetsbaggrund kriminelle – for reelt vil man kriminalisere det at være forsamlet og alene ved antallet af drenge/unge mænd med ikke-vestlig baggrund at skabe utryghed i S-toge, ved stationer og i og ved indgangene til butikcentre.

"Utryghedsskabende adfærd", havde statsministeren allerede på Socialdemokratiets sommergruppemøde defineret som:

"Det her handler om, at når man bruger S-togslinjerne i Storkøbenhavn, så skal man ikke være bange for at tage hjem om aftenen, fordi der er 15-17 indvandrerdrengene, der ikke kan finde ud af at opføre sig ordentligt"... "Man skal ikke være bange for at gå ned i sin egen vaskekælder, og man skal ikke gå uden om indkøbscentrene på den københavnske vestegn".

Og det såkaldte "tryghedsskabende opholdsforbud" handler så om at "danskerne" – underforstået hvide danskere uden for mørkt hår, som vi i SOS Racisme kalder for "majoritetsdanskerne" skal slippe for at se grupper af unge mænd med mørk hudfarve i indkøbscentre, S-tog, stationer og andre steder og af den grund blive utrygge. Nogle majoritetsdanskere såvel som minoritetsdanskere kan være ængstelige for at gå forbi grupper af unge mænd med mørk farve eller med lys farve eller med flere farver, mens andre ikke vil være det. Det vil både afhænge af begge parter adfærd, erfaringer og fordomme, holdning, tanker, følelser, selvtillid, og tillid til andre - eller tillid til, at andre ikke vil dem det ondt. Mange – måske de fleste - vil være mere bange for at gå ud om dagen end om aftenen, når det er mørkt, og mange kvinder vil helst ikke møde hverken en eller flere mænd sammen, som de ikke kender, hvis de færdes alene et øde sted. Tryghed er således afhængig af mange forskellige ting: mest basalt af adfærd, psyke og fordomme hos de omtalte grupper af unge, og hos de mennesker, der skal forbi dem.

Demagogisk brug af ordet utryghed har tidligere varslet en diskriminerende lovgivning mod minoriteter, især dem med et ikke-vestligt udseende!

For få år siden blev der gennemført ny lovgivning vendt mod hjemløse. Det var baseret på den fordom hos lovgiverne, at de hjemløse – især romaer - sov i "utryghedsskabende" "lejr". Der blev ikke fremlagt undersøgelser, der sandsynliggjorde dette, det har været nok med enkelttilfælde og fordomme, når forslaget især var rettet mod udlændinge. En sådan "lejr" kunne bestå af to personer, der sov samme sted evt. lidt trukket ind fra en gade eller i en park, uanset at de ikke i øvrigt optrådte skræmmende. Denne lov, der var rettet mod romaer, men også omfattede andre "gadesovere", har medført en mere utryg situation for mange hjemløse, der blev straffet med bøde eller fængsel, og hvor nogle endte med at sove alene, selv om det derved blev mere utrygt for dem og gjorde dem mere udsatte for overfald. De kunne ellers risikere at blive forstyrret af politiet midt om natten og idømt 14 dages fængsel. Antallet af hjemløse er steget de seneste år trods en hjemløsepolitik med mange særligt opprioriterede indsatser i kommunerne. Folketinget har således den gang reelt pålagt de hjemløse, kommunerne, politiet, retsvæsenet, og kriminalforsorgen en større byrde, ved at stemple de hjemløse og tiggere som utryghedsskabende. Loven var vendt imod romaer og er mest gået ud over denne gruppe, men har også forværret situationen for hjemløse danskere. Det, at politikerne prøver at tale en følelse af utryghed op i befolkningen og har kriminaliseret de hjemløse, der sover mindst to sammen på gaden, har desuden været med til at stigmatisere de hjemløse endnu mere. Reelt er det et brud på hele ideen om et retssamfund, når politikere stigmatiserer og straffer bestemte befolkningsgrupper for ting, der ikke skader samfundet, for at vise sig barske og handlekraftige og tiltrække vælgere. Skønt Danmark efter EMRK art. 2 som minimum har pligt til at sørge for, at de hjemløse gadesovere kan overleve under hårde vinternætter, og i den aktuelle vinterkulde burde have åbnet en masse nødherberger, synes folketingsflertallet indifferente.

Visitationszoner

I forbindelse med skærpede våbenlovgivning og en del gadevold, blev der lavet visitationszoner, bl.a. på Nørrebro i København. Københavns Politi brugte dog en noget selektiv indgang til hvem, de visiterede: "etnisk profilering", og unge mænd fra etniske minoriteter var stærkt overrepræsenteret blandt de visiterede. Nogle minoritetsdrengene blev visiteret flere gange dagligt, ofte på gaden eller i en trappeopgang og følte sig chikaneret og bad om at få en seddel med dato og klokkeslet på, hvornår de var blevet visiteret, hvilket politiet ikke mente lod sig gøre.

Det skabte et mistillidsforhold mellem politiet og de unge med minoritetsbaggrund, og i forbindelse med bandeopgør lykkedes det ikke politiet at få hjælp til opklaring.

Ungdomskriminalitet og unge, der samles i grupper, er ikke nyt i Danmark

At unge mennesker samles i grupper, der står og snakker i det offentlige rum, er ikke noget der først og fremmest vedrører minoritetsunge. I 1980'erne, hvor der kun var meget få børn og unge med minoritetsbaggrund i Danmark, var der også grupper af unge, der stod og snakkede og fordrev tiden i indkøbscentre og forskellige steder i større boligbyggerier etc. Der var fx grupper af unge, der stjal fra kælderrum, og begik indbrud eller hærværk, bl.a. i de "udsatte boligområder" som fx Lundtoftegade på Nørrebro. En hollandsk legepladspædagog i området mente, at de højtråbende unges hærværk og negative behandling af lamper, rør, elevatorer og kælderrumsdøre, skyldtes *den særlige danske form for familieliv, hvor både mor og far arbejdede*, så forældrene ikke havde tid og nærvær nok til at tage sig af børnene, og at det tætte højhusområde virkede trist. De unge, der udøvede hærværk, sagde selv at de gjorde det, fordi det var for kedeligt at sidde hjemme og se fjernsyn sammen med forældrene.

Ville statsministeren i dag have oplevet disse unge som lige så utryghedsskabende, som hun oplever minoritetsdrengene og minoritets unge i grupper nu? Hvis ikke hun i forvejen var sporet ind på at det var "indvandrerdrengene" med ikke-"vestlig" baggrund, der skulle kobles sammen med utryghed, som nogle, der ikke ville Danmark, som blev associeret med bander og kriminalitet, og "Ikke hvide mod brune, ikke unge mod ældre, ikke København mod provinsen – eller andre falske modsætninger. Men mellem os, som vil trygheden, anstændigheden, demokratiet, ligestillingen, friheden på den ene side – og dem, som vil det stik modsatte, på den anden side." Reelt har hun stadigvæk defineret dem som "indvandrerdrengene" med ikke-"vestlig" baggrund. Så selv om hun måske synes, det er uretfærdigt og hårdt for: "Alle jer, som dagligt kæmper med de mange fordomme, som skyldes andres forkerte opførsel", bærer hun rigeligt ved til bålet af fordomme om "de andre", som åbenbart styrer lovgivningsmagten her i landet.

Statsministeren nævnte ikke i sin tale, at andelen, der blev dømt for en lovovertrædelse af årgang 1997, kun var halvt så stor som af årgang 1987. Og heller ikke, at ungdomskriminaliteten i dag er lav og har været faldende i en del år – både i og uden for landets udsatte boligområder. I Corona-året er det også vores indtryk at kriminaliteten generelt er faldet. Til sidst i talen skriver hun: "Får vi stoppet den kriminalitet og undergravende opførsel, vi ser alt for mange steder, så kan der endelig blive plads til at arbejde forebyggende og bygge på det gode, som der trods alt stadig er mest af".

Men det er jo lige omvendt! Da der kom gang i hjulene efter Finanskrisen var det med til at få flere i job, også flere børn og unge i fritidsjob. Dette har sammen med kriminalpræventive indsatser også medført et fald i kriminaliteten. Formentlig kunne ungdomskriminaliteten falde yderligere hvis aldersgrænsen for køb af alkohol blev hævet til 18 år, ligesom det kunne være med til at ændre adfærden hos nogle grupper af unge i S-tog og indkøbscentre uanset hud- og øjenfarve. Men nu er der skåret ned på de kriminalpræventive indsatser, selv om de formentlig har virket. Lovforslaget er møntet på etniske minoritetsunge, selv om det også kan omfatte andre. Det kriminaliserer, at en gruppe står på bestemte steder, og kalder det utryghedsskabende, selv om ordet ikke er defineret i lovforslaget, og selv om det kan bero på en enkelt i gruppen, hvis de andre

ikke gør indsigelse. Det kan kun omfatte udendørs, offentligt tilgængelige arealer – og fx ikke et S-tog eller en vaskekælder på Vestegnen i København. Forslaget straffer overtrædelser meget voldsomt, med 10.000 kr. første gang og 30 dages fængsel 2. gang og med en strafamme op til et år! At det skal være kriminalitetsforebyggende eller tryghedsskabende hænger ikke sammen!

I 1975 oprettedes SSP samarbejdet mellem skole, socialforvaltning og politi, som i princippet dækker hele Danmark. Der har været gennemført store indsatser både af kommunerne og politiet og i skolerne og boligområderne. SOS Racisme har siden 1997 nogle gange om året mødtes med Københavns Politi i et kontaktudvalg mellem politiet og de etniske minoriteter, som SOS Racisme i sin tid tog initiativ til for at få et bedre forhold mellem politiet og de etniske minoriteter.

Derfra ved vi, at Københavns Politi i tidens løb har lavet mange forebyggende indsatser mod ungdomskriminalitet, og også mod diskrimination i nattelivet både i og uden for de udsatte boligområder – i samarbejde med andre, eller som egne projekter. Blandt de mere vellykkede projekter er de, der inddrager forældrene, og projekter med mentorer for nogle af de børn og unge, der er kommet i risiko, ligesom fritidsjobs ofte har givet succes hos børn og unge.

Inden for SSP-arbejdet fremhæves følgende indsatser under politiet i SSP-samarbejdet en rapport fra VIVE i 2019¹: "politikadetter, hot spot/lokal patruljering, opsøgende arbejde, foredrag og undervisning (inkl. social pejling/flertalsmisforståelser), bekymringssamtaler (og opfølgning herpå), lommepengeprojekt, borgermøder og møder med unge og forældre. Uden for SSP kan indsatser være: fritidsjobprojekt, boligsociale indsatser, politikadetter, misbrugsbehandling og ungdomsskoleaktiviteter. Derudover sociale foranstaltninger, der kan bevilliges efter servicelovens § 52."

Siden 1990'erne har der været ansat beboerrådgivere i mange udsatte boligområder, og dette har også mange steder medvirket til at gøre områderne mere trygge. Når det gælder offentlige stationer for bus og tog og metro, er mange af de nyere stationer ubemandede, og meget af metroens arealer ligger under jorden, ligesom togene er ubemandede, det kan selvfølgelig give en utryghed. De fleste større indkøbscentre har i forvejen typisk ansat vagter til forebyggelse af butikstyverier. Samtidig gør Natteravne, fædregrupper og andre frivillige grupper et stort arbejde for at øge trygheden i mange områder.

Derfor er det også kedeligt, at de kriminalitetsforebyggende indsatser i udsatte områder og de såkaldte "ghettoer" er droppet ned de seneste år pga. nedskæringer i finansieringen. De har jo virket i en sådan grad, at folketingsflertallet, for at beholde flere boligområder på listen over udsatte boligområder har omdefinert "ghetto"-kriteriet for kriminalitet **fra i 2017:**

"Antal dømte for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer overstiger 2,70 pct. af beboere på 18 år og derover (gennemsnit for de seneste 2 år)" til i 2018: "Andelen af beboere dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer udgør mindst 3 gange landsgennemsnittet. Opgjort som gennemsnit over de seneste 2 år."

Fra 2018 er der dog tale om andelen af beboere over 15 år, og her skal andelen med kriminalitet være mindst 1,98 pct. for at opfylde kriteriet.

¹ <https://dkr.dk/media/14784/ssp-samarbejdet-i-det-kriminalitetsforebyggende-arbejde.pdf>

Ændringerne er formentlig foretaget for at få nogle bestemte almennyttige bebyggelser ind under betegnelsen "udsatte boligområder" eller "ghettoer".

Formålet for det aktuelle lovforslag vedr. "tryghedsskabende opholdsforbud"

"Formålet med opholdsforbuddet er at skabe tryghed i områder, der er plaget af utryghed. Opholdsforbuddet skal således sikre, at politiet på en effektiv måde kan sætte ind over for grupper af personer, der udviser en adfærd i området, der er egnet til at skabe utryghed. Formålet er herudover at undgå, at yngre personer påvirkes til at vælge en kriminel løbebane eller lade sig påvirke til at tilslutte sig en bande eller en kriminel gruppering. Forslaget vil således varetage hensynene til den offentlige tryghed, opretholdelse af den offentlige orden, forebyggelse af forbrydelse og hensynet til beskyttelse af andres rettigheder og friheder".

Det aktuelle lovforslag vil kriminalisere en ikke-kriminel adfærd, der består i at unge samles i grupper, sådan som unge gør mange steder i verden, for at være sammen og tale med hinanden, eller fordi de ikke har andet at lave. De kan have mørk hudfarve, hårfarve eller øjenfarve, joke, grine eller tale højt, med accent, eller på et andet sprog end dansk, -men det er ikke forbudt i Danmark, selv om måske både Mette Frederiksen og Pia Kjærsgaard finder det forkert eller skræmmende .

I det øjeblik, der er tale om vold eller om fremsatte trusler eller der er mistanke om salg af narkotika kan forholdet meldes til politiet og straffeloven kan anvendes. En butiksvagt eller en skadelidt kan melde det til politiet, som kan påbegynde en efterforskning af sagen.

Drejer det sig om et butikscenter, vil mange butikcentre i forvejen have ansat vagter eller opsynsmænd, som vil kunne skride ind – både ved butikstyveri o. lign. og hvis gruppen fx generer eller hindrer folk på vej ind i eller ud af centret, - vil de kunne kalde på politiet.

Hvad er grunden til at statsministeren vil kriminalisere et nyt område nu - efter flere år med lav kriminalitet i slutningen af 10'erne, og sandsynligvis lavere gadeplanskriminalitet i det seneste år pga. Coronaregler, der i perioder har medført ekstra vagter til at sikre at en butik ikke fik for mange kunder på en gang, og har forbudt forsamlinger på mere end 10 eller 5 personer?

Vi frygter at lovforslaget, hvis det vedtages, fremfor at være kriminalitetsforebyggende, netop vil spore unge mennesker uden for det kriminelle miljø ind i en kriminel løbebane. Først og fremmest for dem, der straffes med en bøde på 10.000 kr. eller en fængselsdom på 30 dage for at opholde sig et sted, hvor de i øvrigt ikke laver noget kriminelt. De vil føle det som voldsomt uretfærdigt, - ligesom de fleste i Danmark formentlig vil føle det! De ekstra fornedrelser i form af at politiet kan beslaglægge penge, dynejakker/dyre jakker, ure og mobiltelefoner med det samme, hvis den, der ikke opretholder sit opholdsforbud, har gæld til det offentlige!

Vi har forsamlingsfrihed efter Grundlovens § 79:

"Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede. Offentlige forsamlinger har politiet ret til at overvære. Forsamlinger under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred".

Forsamlingsfriheden må selvfølgelig ikke bruges til at gøre noget kriminelt – fx til at hindre, at andre kan komme ind i et indkøbscenter, eller at tage med toget eller bussen; men så snart den ikke misbruges, og når der ikke mere gælder et Corona-relateret forbud mod at samles mere end 5 personer, må det være fuldt lovligt at samles et antal personer og stå og snakke i eller uden for et supermarked, butikscenter eller en station.

Politiet har ikke bedt om at få større muskler til at vurdere folks dynejakker/ dyre jakker og hvad de ellers måtte have af værdi, uden en rettergang. Hvorfor skal det kriminaliseres at stå et bestemt sted? Sådanne problemer har da tidligere kunnet løses med gadeplansmedarbejdere, SSP-medarbejdere, lokale betjente, patruljering, Natteravnne, fædregrupper, alarmknapper på S-stationer og ved indgange til butikscentre, som i øvrigt ofte er TV-overvågede. Desuden ved at forsøge at byplanlægge, bygge og gennemføre belysning på en måde, så det er nemt at se udover området – og sværere at overfalde eller røve folk uset. Over for de unge kan tingene formentlig løses, som det tidligere er blevet i perioder i mange kommuner og af politiet, der er i tæt kontakt med de unge, med satsning på fritidsjob, uddannelse, evt. hjælpe de enkelte børn og unge ved andre problemstillinger – fx unge med ADHD, misbrug, PTSD, eller anden psykisk sygdom - eller unge der er i klemme pga. gæld til en bande. Når det gælder banderelateret kriminalitet, er der jo allerede omfattende lovgivning på området og skrappe straffe.

Vi ser, at lovforslaget står i skærende kontrast til myndighedernes behandling af Rasmus Paludan, som bevidst skaber utryghed og provokation. Vi ser det som en udtalt forskelsbehandling fra politisk side, at politiet – måske på baggrund af beslutninger i Regeringen eller Justitsministeriet? - fortsat tillader og bruger mange millioner kr. på at ledsage, forsvare og muliggøre RP's mange antimuslimske demonstrationer, hvor han håner muslimer og islam og afbrænder koraner især i boligområder med mange med minoritetsbaggrund. For at provokere etniske minoriteter til at gøre noget ulovligt, træder han fx ofte uden for det område, politiet har afgrænset hans talerplads til, og går jævnligt helt tæt på én person med minoritetsbaggrund for at provokere og håne denne med ukvemsord – bogstavelig talt lige op i ansigtet. Det til trods for at det er umådeligt nedværdigende og utryghedsskabende for beboerne, som føler det diskriminerende, at staten muliggør RP's provokationer, der nogle gange går over i vold, frem for at beskytte beboerne mod racisme. Det har givet anledning til flere domme mod RP, som han dog ikke har afsonet, og flere domme mod minoritetsdanskere.

Myndighederne har med politiets indsats bidraget til lovovertrædelser fra både RP's som moddemonstranternes side. Og myndighederne har selv direkte overtrådt Racediskriminationskonventionen, hvilket SOS Racisme og andre NGO'er har påtalt i en nylig rapport til CERD i 2020². Efter FNs racediskriminationskonvention forpligtiger de deltagende stater, herunder Danmark, sig til: (Artikel 2, stk. 1, b) *"ikke at tage initiativ til, forsvare eller støtte racediskrimination fra nogen enkeltpersons eller organisations side"*;

Artikel 4: a) [at] *"kriminalisere al udbredelse af ideer, der hviler på racemæssig overlegenhed eller racehad, tilskyndelse til diskrimination og alle voldshandlinger eller tilskyndelse til sådanne handlinger imod enhver race eller persongruppe af anden hudfarve eller etnisk oprindelse samt ydelse af enhver bistand til raceforfølgelser, herunder deres finansiering; b) erklære ulovlige og forbyde organisationer samt organiseret og al anden propagandavirksomhed, som fremmer og*

² https://drive.google.com/file/d/1mPG9swAaNOJKNYy6eSkaNs90Sic_2KZ6/view

tilskynder til racediskrimination, samt kriminalisere deltagelse i sådanne organisationer eller sådan virksomhed”.

Konklusion:

Selv om etniske minoriteter ikke er nævnt direkte i lovforslaget, er det ifølge statsministeren især dem, som det omhandlede lovforslag er møntet på, hvilket fremgår klokkeklart af hendes åbningstale 6. oktober 2020. De sættes i modsætning til ”danskerne”. Det fremgår også af Regeringens udspil 8. oktober 2020 ”Tryghed for alle danskere”.

Derfor finder SOS Racisme lovforslaget om opholdsforbud diskriminerende, selv om et opholdsforbud vil omhandle alle. Vi risikerer, det bliver gennemført på en måde, så det især vil blive unge fra etniske minoriteter, der bliver straffet – med en kæmpestor bøde eller med fængsel.

Når unge mænd med minoritetsbaggrund i øvrigt ikke bryder gældende love fx ved vold, trusler, overfald, stofhandel, røverier eller tyverier, så er det måske nærmere en indsats mod fordomme om etniske minoriteter hos danske politikere, der er behov for, fremfor kriminalisering af de unge med minoritetsbaggrund. De nævnte problemstillinger med unge i grupper ved indkøbscentre, på stationer og i S-tog, må kunne løses på anden måde – ligesom de tidligere er blevet løst hen ad vejen.

Lovforslaget er ikke kriminalitetsforebyggende, selv om det er et angivet formål, men vil derimod kriminalisere flere unge. De voldsomme straffe, der er foreslået, er ude af proportion med, at de unge jo reelt ikke har gjort noget, der skader andre, men blot overtrådt et opholdsforbud, som slet ikke virker velovervejet, og som det ikke er sandsynliggjort, at der er behov for.

SOS Racisme kan ikke se andet, end at hvis en gruppe af unge er til gene for nogen, der kommer forbi, må problemet kunne løses lokalt uden brug af de foreslåede drastiske midler: bøde på 10.000 kr. første gang efter der er indført opholdsforbud for alle, og 30 dages fængsel 2. gang. De hårde straffe vil, - fremfor at forebygge kriminalitet, som jo officielt er lovforslagets formål - netop stemple og straffe de unge som kriminelle, selv om de reelt ikke er det.

Det er jo netop erfaringerne i Danmark, at arbejde, fritidsjob, fritidsarbejde, mentorordning, forældresamtaler, patruljering på hot spots m.v. kan få unge væk fra småkriminalitet, mens fængselsstraffe ofte virker modsat: ofte ender de unge med stor gæld til samfundet eller bliver evt. afhængige af narkotika, hvis der handles narkotika i fængslet og får narkogæld til en bande. Her vil en kæmpebøde, evt. tilbageholdelse af en jakke, og en fængselsstraf, som umiddelbart må anses at være diskriminerende, uretfærdig og uforståelig medføre bitterhed.

Efter de skitserede tanker om, hvordan områderne for opholdsforbud skal skiltes og offentliggøres, lyder lovforslaget endnu mere mystisk! Der må være talrige situationer, der gør det uklart, om der er sket en ”forbrydelse” mod opholdsforbuddet, fx: om, hvornår og hvor længe man må sætte sig på en bænk i et område med opholdsforbud. Når det gælder tog- og rutebilstationer: her skal der dog være en chance for at sidde eller stå og vente på toget eller bussen – eller vente på at tage imod nogen, der kommer med toget eller bussen, som jo kan være forsinket eller aflyst!

Hvad nu hvis en tilfældig passager, der aldrig har været i gruppen af unge overtræder opholdsforbuddet, evt. fordi han/hun ikke har set skiltningen eller forstået den – eller skiltningen slet ikke er udført, samtidig med at forholdet stadigvæk er strafbart, for man kunne bare have orienteret sig på politiets hjemmeside inden? Der er heller ikke nogen retssikkerhed i lovforslaget!

Medmindre politiet har et stort lokalkendskab, kan det også være svært at finde ud af, hvilke personer, der plejer at komme i en gruppe, og hvem der blot har været der en enkelt gang.

Hurtig ransagning og tilbageholdelse af dynejakker/dyre jakker m.v. hvis pågældende har gæld til det offentlige lyder som et meget dårligt forslag, og vil ifølge Politiforbundet kræve større ekstra ressourcer til politiet, der så skal vurdere de dyre jakker eller dynejakkerne og andre værdigenstande i hjemmet! Hvad nu, hvis vedkommende reelt bliver frikendt senere og skal have de 10.000 kr. tilbage, og en del af det – fx dynejakken - allerede er inddraget som del af bøden?

I forhold til opholdsforbud i nattelivet for personer, der er dømt for vold o. lign., tænker vi, at det ikke kun eller først og fremmest er rettet mod etniske minoriteter, så det lyder ikke som om, det er SOS Racismes bord. Men det lyder dog som om forslaget vil være svært at gennemføre. Det er også svært at forstå, hvad det skal gøre godt for – udover som en form for tillægsstraf for de voldsdømte, som måske allerede har siddet 1-2 år i fængsel, hvorefter de vil være pålagt nattelivsforbud i en bestemt zone de næste 1 – 2 år. Det må være svært at overvåge og sikre, at vedkommende ikke deltager i nattelivet fx på et diskotek i området, hvor personen ikke i forvejen er kendt. Drejer det sig om et sted, hvor vedkommende tidligere har opført sig voldeligt, vil han formentlig blive udelukket af baren/diskoteket/restauranten ved indgangen. Drejer det sig om hustruvold vil den voldsdømte ofte være blevet pålagt polititilhold nær ex-hustruens hjem og evt. nær hendes arbejdsplads eller uddannelsesinstitution, og der vil formentlig være tale om et behov for et tilhold af mere end 1-2 års varighed. Et opholdsforbud vil ikke være nogen garanti for, at en voldsdømt ikke vil møde sit offer, hvilket kan være meget ubehageligt for især offeret. Den bedste løsning for at skabe tryghed i alvorligere tilfælde er måske en alarm, en kontaktperson i en kriminalpræventiv afdeling af politiet, eller en hemmelig adresse for offeret.

Samlet kan SOS Racisme ikke se noget formål med forslaget, men vil opfordre til at øge den kriminalpræventive indsats over for unge.

Med venlig hilsen,

for SOS Racisme,
Anne Nielsen, medlem af Landsrådet

Uddrag af Mette Frederiksens Åbningstale i Folketinget 6. oktober 2020:

”I sidste måned besøgte jeg Motalavej sammen med justitsministeren og boligministeren. Et boligområde i Korsør, som alt for længe har været præget af uro. Vi mødtes med forskellige beboere og boligforeningen. En kvinde tog ordet. Jeg fik desværre ikke hendes navn. Hun havde minoritetsbaggrund på en eller anden vis. Og hun var dybt forarget. Hvorfor? Jo, hun syntes, at reglerne er for slappe. Hvorfor tager I ikke bare kontanthjælpen fra dem, som laver ballade? spurgte hun. Jeg kan godt forstå frustrationen.

Alt for mange steder har utrygheden fået lov at slå rod. Skal vi acceptere, at der er steder i Danmark, hvor ganske almindelige mennesker skal være bange for at være? Hvor beboere er utrygge ved at komme sent hjem fra arbejde? Eller bekymrede for at sende deres børn ned og lege? Aldrig i livet. Vi kan ændre det – vi skal ændre det. Men det kræver, at vi taler om tingene, som de er – og at vi får nuancerne med.

Mange af jer, der har jeres rødder uden for Danmark, tager i dag et stort ansvar. Yder en indsats. Iværksættere, rengøringsassistenter, designere, virksomhedsledere, sportsstjerner, sosu’ere, musikere, ingeniører, håndværkere, pædagoger, sygeplejersker, læger, buschauffører.

Jeg bliver stolt, når jeg ser de unge – især mange unge piger – som klarer sig godt på uddannelserne. Det er stærkt. I er forbilleder og fortrøst for en hel generation.

Mange af jer står i en værdikamp – en frihedskamp – for at vriste jer fri af den forældede og forstokkede kultur, der desværre stadig hersker i nogle kredse. Hvor kvindekampen herhjemme foregik i fuld offentlighed i 70’erne med protestmarcher i gaderne og indslag i tv, så foregår jeres kamp mere i det skjulte. Det gør jeres kamp sværere end vores. Derfor er der brug for, at vi alle bakker op. Det gælder også herboende imamer. Alle jer, som vil Danmark. Hold fast i det. Og alle I unge mænd der via de sociale medier tager afstand fra vold ovenpå drabet i Brønshøj i sidste uge: Bliv ved med det. Tag afstand fra det forkerte – ansvar for det rigtige.

Jeg er rundet af kampen for social retfærdighed. For et samfund med muligheder for alle – ikke kun chancer for de få. Og vi ved alle sammen, at der er en kæmpe forskel på at vokse op i Gellerup og i Gentofte. Opvækstbetingelser er skævt fordelt – desværre. Men jeg har ingen forståelse for, at den forskel omsætter sig i chikane, overfald eller brutal opførsel. Vi bliver nødt til også at holde fast i, at mennesket er født med en vilje. Hvordan vi forvalter vores liv, det er i bund og grund vores eget ansvar. Og uden at generalisere – uden at skære alle over én kam – så må vi forholde os til fakta. Til den rå statistik. ”Hver femte unge mand med ikke-vestlig baggrund, som blev født i 1997, havde overtrådt straffeloven, inden han fyldte 21 år. Hver femte. Det er ikke alle – bestemt ikke alle. Men det er da helt åbenlyst alt for mange. Unge mænd, som tager andres frihed, stjæler børns fremtid, bryder fængselsbetjente ned – og efterlader et langt spor af utryghed. Det er ikke noget nyt og det er sådan set problemet: Det har stået på i alt for mange år. Piger, som bliver kaldt nedsættende ting, fordi de er danske. Eller piger, der bliver udsat for social kontrol, fordi de er blevet for danske. En pølsevogn i Brønshøj, som bliver angrebet med kanonslag, fordi der sælges svinekød.

Vi skal grundlæggende ikke acceptere den opførsel, den væremåde, den mentalitet. For den rammer ikke kun ofrene – den sætter også en hel befolkningsgruppe eller et boligområde i bås. Alle jer, som dagligt kæmper med de mange fordomme, som skyldes andres forkerte opførsel.

De boligområder, som i dag bliver betegnet som udsatte boligområder, blev i sin tid bygget for at give mere frihed og livskvalitet til ganske almindelige mennesker, som søgte ud af byen. Til frisk luft og trygge rammer. Sådan var det i mange år. Alt for mange steder er der nu sket det modsatte. I de særligt udsatte boligområder begår én procent af beboerne næsten halvdelen af kriminaliteten, når man vægter kriminalitetens alvorlighed. På den måde er der jo tale om et os mod dem.

Ikke hvide mod brune, ikke unge mod ældre, ikke København mod provinsen – eller andre falske modsætninger. Men mellem os, som vil trygheden, anstændigheden, demokratiet, ligestillingen, friheden på den ene side – og dem, som vil det stik modsatte, på den anden side.

Der hvor kriminaliteten får fat, skal politiet slå ned. Nu foreslår regeringen, at det sker med mere konsekvens. Som det er i dag, kan politiet forbyde enkeltpersoner at komme i særlige områder – for eksempel et bandemedlem. Det er fint, men resten af gruppen er der jo stadigvæk.

Fremover skal politiet derfor også kunne indføre et opholdsforbud for alle personer på bestemte steder i en begrænset periode. Det kan være på en parkeringsplads i boligområdet eller ved en S-togstation, hvor de her drenge og unge mænd samles og skaber utryghed. Her siger vi: I må ikke stå her. Ingen skal være bange for at gå på gaden i Danmark – I får ikke lov at tage vores frihed.

Hvis opholdsforbuddet ikke overholdes, skal straffen være tydelig, konsekvent og mærkbar. Første gang en bøde på 10.000 kroner. Og har man gæld til det offentlige – det kan være ubetalte regninger for tidligere kriminalitet – bliver der kontant afregning. Så skal politiet kunne tage dyre jakker, ure, mobiltelefoner med det samme. Anden gang taler vi 30 dages fængsel.

Vi giver politiet flere muskler. Samtidig sender vi uromagerne og deres forældre en besked, som ikke kan misforstås. Bandemedlemmet skal have taget statussymbolerne – vanvidsbilisten skal have taget sin bil. Statussymbolerne bruges i dag til at rekruttere de yngre brødre. Fødekæden skal brydes. Vi vil hellere give lillebroren et fritidsjob end en kriminel storebror at se op til. Og vi stopper ikke her. I dag går der alt for ofte lang tid fra en kriminel beboer bliver dømt for en lovovertrædelse, til vedkommende sættes ud af sin bolig. Det er et af problemerne på Motalavej. I nogle tilfælde går der flere år. Fordi sagen om udsættelsen først kan behandles, efter at selve lovovertrædelsen er behandlet i det strafferetslige system. Det vil vi lave om. Fremover skal det være muligt at sætte kriminelle beboere ud af deres lejelejlighed i umiddelbar forlængelse af, at de bliver dømt for en lovovertrædelse.

Og endelig: Volden i nattelivet. Her foreslår vi, at personer, som begår vold og får en dom, også skal udelukkes fra at komme i nattelivet i op til to år. Det er ikke rimeligt, at den unge dreng, der er blevet slået ned foran baren den ene weekend, kan møde sin voldsmand i samme kø tre uger senere. Med andre ord: Konsekvens – kort proces. For i Danmark skal du være tryk alle steder – om det er et diskotek, et boligområde eller en togstation. Får vi stoppet den kriminalitet og undergravende opførsel, vi ser alt for mange steder, så kan der endelig blive plads til at arbejde forebyggende og bygge på det gode, som der trods alt stadig er mest af”.

From: 'Sekretariat@VestreLandsret.dk' <Sekretariat@VestreLandsret.dk>
Sent: 11-02-2021 15:29:15 (UTC +01)
To: £Politikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; lig@jm.dk <lig@jm.dk>
Subject: Høringssvar fra Vestre Landsret i j.nr. 2020-10-0606

Med venlig hilsen

Lars B Olesen
Kontorfuldmægtig

Vestre Landsret
Sekretariatet
Asmildklostervej 21
8800 Viborg.
Tlf.: + 45 99 68 80 00
www.VestreLandsret.dk

Vestre Landsret

Præsidenten

Justitsministeriet
Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

9. februar 2021

Sendt pr. mail til politikontoret@jm.dk; llg@jm.dk

J.nr.: 21/01681-2
Sagsbehandler: Dorte Stilling

Justitsministeriet har ved brev af 14. januar 2021 (sagsnr. 2020-10-0606) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Det er landsrettens vurdering, at forslaget om opholdsforbud i nattelivet vil omfatte et betydeligt antal sager ved domstolene, og der vil i de enkelte sager – som oftest under medvirken af domsmænd – skulle foretages en konkret vurdering af de forhold, som er forudsat med lovforslaget (fare for gentagelse, proportionalitet mv.) Det må derfor forventes, at et betydeligt antal sager ved domstolene vil tage længere tid at behandle sammenlignet med i dag, hvilket vil påvirke sagsbehandlingstiden negativt.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

From: 'Sekretariat@VestreLandsret.dk' <Sekretariat@VestreLandsret.dk>
Sent: 11-02-2021 15:30:40 (UTC +01)
To: Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Subject: Høringssvar fra Vestre Landsret

Med venlig hilsen

Lars B Olesen
Kontorfuldmægtig

Vestre Landsret
Sekretariatet

Asmildklostervej 21
8800 Viborg.
Tlf.: + 45 99 68 80 00
www.VestreLandsret.dk

Vestre Landsret

Præsidenten

Justitsministeriet
Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

9. februar 2021

Sendt pr. mail til politikontoret@jm.dk; llq@jm.dk

J.nr.: 21/01681-2
Sagsbehandler: Dorte Stilling

Justitsministeriet har ved brev af 14. januar 2021 (sagsnr. 2020-10-0606) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Det er landsrettens vurdering, at forslaget om opholdsforbud i nattelivet vil omfatte et betydeligt antal sager ved domstolene, og der vil i de enkelte sager – som oftest under medvirken af domsmænd – skulle foretages en konkret vurdering af de forhold, som er forudsat med lovforslaget (fare for gentagelse, proportionalitet mv.) Det må derfor forventes, at et betydeligt antal sager ved domstolene vil tage længere tid at behandle sammenlignet med i dag, hvilket vil påvirke sagsbehandlingstiden negativt.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

From: Christian Reinhold Jensen <ChristianReinholdJensen@OestreLandsret.dk>
Sent: 09-02-2021 09:11:48 (UTC +01)
To: £Politikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>; Lasse Lykke Gregersen <llg@jm.dk>
Cc: 'Sekretariat@VestreLandsret.dk' <Sekretariat@VestreLandsret.dk>; Alex Elisiussen <AEL@domstol.dk>; Anni Højmark <ANNIH@domstol.dk>; Betina Heldmann <BJH@domstol.dk>; Carina Marie Gjede Hansen <CarinaMarieGjedeHansen@OestreLandsret.dk>; Christian Lundblad <CHL@domstol.dk>; Mikael Sjöberg <MikaelSjoeberg@OestreLandsret.dk>; Dommerfuldmægtigforeningen v/Stine Nielsen <hoeringer@dommerfm.dk>; 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; Elisabet Michelsen <ELMI@domstol.dk>; Helle Bertung <HelleBertung@VestreLandsret.dk>; Henning Larsen <HLA@domstol.dk>; Henrik Agersnap <HAG@domstol.dk>; Henrik Engell Rhod <HER@domstol.dk>; Henrik Johnsen <HJ@domstol.dk>; Jørgen Lougart <JLO@domstol.dk>; Lonnie Gredal Rasmussen <LonnieGredalRasmussen@OestreLandsret.dk>; Lotte Wetterling <LotteWetterling@Shret.dk>; Malene Welin <MWA@domstol.dk>; Marie Louise Klenow <MLK@domstol.dk>; René Bergfort <ReneBergfort@Hoejesteret.dk>; Susanne Skotte Wied <WIED@domstol.dk>; Søren Axelsen <SAX@domstol.dk>
Subject: Høringssvar fra Østre Landsret - Udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven

Med venlig hilsen

Christian Reinhold Jensen
chefsekretær
Direkte: + 45 99 68 62 13
Mobil: + 45 23 71 30 32

Østre Landsret
Præsidentsekretariatet
Bredgade 59
1260 København K.
Tlf.: + 45 99 68 62 00
www.OestreLandsret.dk

Østre Landsret Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

9. februar 2021

Sendt pr. mail til: politikontoret@jm.dk og llg@jm.dk

J.nr.: 21/01047-1
Sagsbehandler: sdy

Justitsministeriet har ved brev af 14. januar 2021 (sagsnr. 2020-10-0606) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om politiets virksomhed og retsplejeloven (Tryghedsskabende opholdsforbud, forbud mod deltagelse i nattelivet og udvidet adgang til beslaglæggelse af værdigenstande).

Lovudkastet indeholder på side 19 og 72 anvisninger på, hvornår der almindeligvis må antages at foreligge tilregnelse i relation til overtrædelse af et opholdsforbud. Landsretten hæfter sig ved, at det i tilknytning hertil er anført, at det altid vil bero på domstolenes frie bevisvurdering, om anklagemyndigheden har ført det til domfældelse fornødne bevis for, at den pågældende har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, jf. herved retsplejelovens § 880.

For så vidt angår lovudkastets økonomiske konsekvenser for det offentlige bemærkes, at den foreslåede ordning med opholdsforbud må forventes at medføre en ikke uvæsentlig forøgelse af den tid, som retterne skal afsætte til at behandle sager om de lovovertrædelser, der fremover vil kunne føre til opholdsforbud i tilknytning til straf.

Landsretten ønsker ikke herudover at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busch Forsbo